

Fotó: Czire Alpár

A fény ajándéka

● A fény vezet életutunkon. Csillagok pislákolása, a nap sugarai, szeretteink szemének ragyogása megannyi útjelző fény. Irányt mutatnak, keretet adnak terveinknek, a megvalósításnak, az örömeinknek, a bánatnak, az összegyűlésnek, de a szétszórásnak is.

A lángsugarú nyárban érik a kalász, feslik a virág, szökken szárba életünkben pünkösdi üzenete, fakad mosoly az ajkunkon elballagó gyermekeinket szemlélve. Ők most indulnak az életüket vezető fény követésére. A családi

fészek, az elődök példája, az alma materek lámpásainak fénye eddig igyekezett világot vetni kibontakozó életútjukra.

Dalban, találkozásban, könyvben, beszélgetésben talál lelkünk saját belső fényére, amely az égbolt s az utak jelzőlámpái mellett igazi iránytűnk lehet. Ne hagyjuk, hogy elrejtse gyülekező fellegek, főként tornyosuló gondok szemünk előtt az égi fényt, ne tévesszen meg a gondoktól redőző homlok, felebarátunk lelkében is ott világol a fény.

A tartalomból:

Negyedszázada újra a múzsák és erények szolgálatában

4

Lehet nagyot álmodni

10

Imádság dalban

11

A legendás táborok földjén

13

Mindennek rendelt ideje van

20

„Hála legyen Istennek kimondhatatlan ajándékáért!” (2Kor 9,15)

Unitárius alma materek ünnepe Kolozsváron és Székelykeresztúron

LÉLEKKENYÉR

Szolgálat

Önmagamról, önmagunkról szeretnék beszélni. Őszintén. Pontosabban azokról a lelki vívódásokról, amelyekkel nemcsak a názáreti Mester, hanem mindannyian szembe kell nézzünk: a véges emberi élet valóságával és földhöz kötöttségével, a földi kincs, a hatalom, az érvényesülés visszatérő kísértésével. A valódi istentisztelet megélése, hitéletünk fejlesztése, közösségeink építése olyan kérdésekkel állít szembe bennünket, amelyek mellett közönyösen nem mehetünk el.

A Mt 4,10-ből a hívő lélek számára a vívódások mélységéből kibontakozó jézusi őszinteség, mély emberi valósága tárul fel. A megkísértésen keresztül az emberi életet élő, de csak az Istent szolgálni vágyó Jézus örök példaképpé válik. Az a Jézus, aki a Jordán vizéből a kísértés tűzébe kerül, a pusztába, ahol a kísértésekkel küzdött meg: az isteni hatalommal való visszaélés csábította, hogy karizmatikus erejét a saját kényelme, hatalma, gazdagsága érdekében használja fel. De Jézus vállalta isteni küldetését, megélte a munka és fáradozás, a tanítás és példaadás hivatását.

Mély csodálattal tekintünk Jézusra, evangéliuma üzenetére. Érezzük, hogy jellemének egyenessége, tántoríthatatlan hitének mélysége korunk jövődöbéli ígérete. Az igazi megbocsátás, az eszméért való életvállalása, az Istenbe vetett hitet és szolgálatot csorbíthatatlanul megőrizni mindannyiunk számára örökérvényű példa marad, amely a csodálat mellett kérdéseket is vált ki belőlünk: honnan az a mély hit, a tántoríthatatlan lelki erő, az igazi bátorság és a megmaradás csodája?

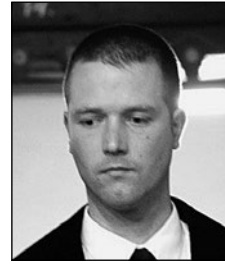
Mindennapi életünkben mi is szeretnénk erőt meríteni, mert

valljuk be, sokszor gyengék, esendők, pesszimisták, kicsinyhitűek vagyunk. Ezért fontos, hogy tekintetünket Jézus felé fordítsuk, aki vívódásaiban a lehetőségek mélységeire szállt le. Mindenre figyelt, amivel az úton számolnia kellett,

„Ekkor így szólt hozzá Jézus: »Távozz tőlem, Sátán, mert meg van írva: az Urat a te Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!«” (Mt 4,10)

mert tudta, hogy folyamatosan készülnie kell a mindennapokra, számba kell vennie a lehetőségeket, tudatosítania kell a céljait. Puritán tisztasággal, céltudatosan, egyenesen nehéz menni, mert annyi akadály, a tervezéskor előre nem látott nehézség, alaptalan rágalmozás, ellenséges irigykedés, lejáratásra előkészített csapda nehezíti hivatásunk megélését. Ha Jézus nem készült volna fel a pusztában, ha lelkében nem kristályosodott volna ki szolgálatvállalásának tisztasága, akkor bizonyára már az első akadálykor összeomlott volna. Jézus példája arra int, hogy őszintén, emberi mivoltunkhoz méltóan kell minden dologra felkészülnünk.

Hitem szerint nemcsak a teológiai évek során, amikor tanultam és tapasztaltam a lelkészi hivatás áldásait, a kihívásaival együtt egyházunk gyülekezeteiben, hanem a gyakornoki évek alatt a nagybányai szórványban és a kolozsvári gyülekezetben, majd az elmúlt közel négy év során Kökösben, s életem megannyi pillanatában készültem, s készülni fogok a lelkészi hivatás megélésére, annak tudatában, hogy a tökéletest nem lehet elérni, de törekedni kell feléje.

BARTHA
ALPÁR

Unitárius egyházunkban nőtem fel, eddig négy lelkészi lakásban éltem. Gyepes, Szentegyháza, Fiafalva és Kökös mellett otthonom volt a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium, majd a kolozsvári Protestáns Teológiai

Intézet. Ugyanakkor mélyen kötődöm a torockói templomhoz, ahol konfirmáltam, és ahonnan elhunyt szeretteimet kísértem a temetőbe. Több mint száz áhítat alkalmával imádkoztam a székelykeresztúri templomban diákként, ahová házassági megáldásra visszatértem. Jelenleg a kökös-i templom közel hétszáz éves szellemisége és öröksége az otthonom.

Megismertem az isteni küldetés csodáját, de tapasztaltam, és tapasztalom, hogy mindez sokszor gyarló, földi intézmény keretén belül próbál a felszínre törni. Sokszor mondták nekem, hogy az emberekkel a legnehezebb dolgozni, mégis érzem a késztetést, hogy a közösséggel együtt éljük meg a mindenkor jelen levő isteni országot, amely felemelő, meghitt pillanatokot ad számunkra. Mindezt közösen megálmodott tervekkel. S az úton társunk kell hogy legyen a szeretet, a hit, az egymásra figyelem, a megbocsátás, az önfegyelem, a jókedv, s mindezek felett Isten, akit szolgálunk.

Jézus megkísértésének története vívódásaira ad választ. Megtalálta Istent, és elkötelezte magát mellette! Így szeretném, hogy szolgáljak, szolgáljunk mindnyájan!

Negyedszázada újra a múzsák és erények szolgálatában

Huszonöt évvel ezelőtt, 1993-ban indult újra az unitárius egyház két nagy múltú oktatási intézménye, a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium és a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium. A két oktatási intézmény többnapos ünnepség keretében ünnepelte meg az újraindulás óta eltelt negyed évszázadot.

Solymosi Zsolt vallásánárt, a JZSUK aligazgatóját a szerkesztő kérdezte, majd **Lakatos Sándor**, a BMUG lelkes-vallásánára számol be iskolája ünnepségéről.

Múzsák és erények Kolozsváron

• Az újraindult kollégium mivel rajzolta fel magát az erdélyi iskolák térképére?

Két története van ennek az iskolának. Az egyik Erdély legrégebbi tanintézményéről szól: ma 461. évét számolja az ősi unitárius kollégium, erre méltán büszkék vagyunk. A másik történet a kommunizmus több évtizednyi kényszerűsünete után, 1993-ban újrainduló kollégiumé. Ennek ünnepeljük most évfordulóját. Az iskola egyházának részeseként magában hordozza az alma mater szellemiségét és történetét, amely neves közéleti személyiségek, gondolkodók, tudósok számára jelentett bölcsőt és élethivatást. A ma iskolája korszerű, a tudomány mai állásának megfelelő világnézetet tud magáénak, igyekszik tanítani és megteremteni a körülményeket annak a több mint 800 diáknak, aki ma az intézményben tanul.

• Vannak-e olyan mozzanatok az elmúlt 25 évből, amelyeket magadban hordozol?

A negyedszázad alatt – jómagam 1998-tól csatlakoztam az iskola oktatói közösségéhez – kezdetben szinte naponta meg kellett küzdeni a fennmaradásért akkor, amikor még 30-40 diák volt. A jelenlegi diáklétszám, az erős tanári kar jelzi, hogy volt létjogosultsága az iskola újraalapításának.

Szívesen emlékszem vissza arra, amikor a gáncokat, gondokat sikeresen megoldottuk. Beindítottuk az egyetlen teológiai osztály mellett a reáloktatást, ami szakmai fejlődést jelentett. Az elemi tagozat, a gimnázium, ha az iskola jól végzi a munkáját, biztosítja a felsőbb osztályok utánpótlását, ma már örömmel mondhatjuk, hogy óvodát is beindítottunk, így az előkészítő osztályok is van, honnan felteljenek. Semmiel nem lankadtunk a 25 év alatt, ugyanúgy járunk vidékre is tehetséges diákokat toborozni, akiknek bentlakást, étkezdét ajánlunk, és lehetőséget arra, hogy megvalósítsák álmaikat. De az órákon kívüli tevékenységek sorozata is nagy erőssége az iskolának. Reggeltől estig itt vannak a diákjaink.

• Az eltelt 25 év mire jogosítja fel az intézményt, milyen jövőbeli reményei vannak?

Számomra legnagyobb öröm, hogy az egyháznak mindig is prioritás volt a két iskolája. Mindig vigyáztott arra, hogy az oktatás színvonalas legyen, a jövődőt látta iskoláiban. Ez ma is így van, a híveink Erdély-szerte ismerik, elismerik az iskola működését. A sajátos unitárius szellemiség (hit és tudomány kéz a kézben járva egészíti ki egy ember életét) megélésére teremtünk lehetőséget Kolozsváron: diákjaink 70 százaléka nem unitárius, akik mellettünk megtanulják azt a közösségi életteret, amelyben egyházunk gondolkodik. Nyilván nem térítünk meg senkit, a diákok azonban megismerik, hogy élnek és gondolkodnak az unitáriusok, ez nagyon nagy öröm. Az iskola nem csak hagyományos intézményrendszer, amely önmagától működik, hanem felfogható piacként, mint továbbtanulási lehetőség. Addig, amíg a felvételi időszakok zsúfoltak, azt gondoljuk, az igényes oktatás meghozta eredményét. Reméljük, ezt a szintet fogjuk tudni tartani a következő 25 évben is.

• Milyen a kapcsolat az iskola végzettjeivel?

Mindazzal, amit korábban mondtam, talán úgy tűnik, igazolni próbálom magunkat, de mi sem igazolja jobban az iskola munkásságát, mint azok a vendiákok, akik hazajárnak. Az ünnepség keretén belül szervezett alumnus hétvégére mintegy 150-en jelentkeztek be, ami bő 10 százaléka az iskola eddigi végzettjeinek. Szerte Európából érkeztek vissza. A vendiákok megosztották, hogy mennyire becsülik azt az életteret, amiben itt éltek: lehet, hogy szigorú volt a szilencium, a tanárok, de az egyetemen, a munkahelyen azt tapasztalták, hogy korántsem természetes az az erős közösségi kötelék, amiben itt léteztek. A négy év rendkívüli energiát ad nekik, ezt így látják mind az egyszerű életpályát boldogan élő, mind az intézetvezető, ügyvéd, orvos vendiákok. A végzettekkel közösen terveztük meg a hétvégét, amely nekik szólt: a hálaadó istentiszteletet követő ünnepi gála hangulatát még a városi áramszünet sem tudta elrontani, a kórusok folytatták műsorukat – a JZSUK-s hangulat, közösségi érzés nem függ a technikai lehetőségektől. A tornatermet átvarázsoltuk állófogadáshoz méltó helyé, ahol régi fényképeket, játékos emlékeket lehetett nézegetni, az egész estés *Szentivánéji álmom* az iskola jelenlegi színjátszó műhelyének előadásában és a vén-

diák zenészek és díszlettervező segítségével került színpadra, szombaton emlékszobát rendeztünk be, volt iskoláséta, este pedig az angol nyelven játszó budapesti zenekarban szintén két vendiánkunk zenélt. Vasárnap az Őzek völgyébe kirándultak a végzettek, abba az erdőrészbbe, amely egykor a kollégium birtoka volt.

• **A diákok életében meghatározó a kollégiumi négy év. De hogyan változik a tanár, aki az iskola közösségéhez csatlakozik?**

A tanári karban, azt látom, csak az marad meg, aki szívvel-lélekkel átveszi ezt a hangulatot, aki ráérez arra, mi az, ami ide szükséges. Elsősorban nevelők vagyunk, hiszen a gyerekek pár kattintással bármilyen tudást megszerezhetnek. A tanár életpéldája, az általa megmutatott összefüggések, világnézete hasznos a diákoknak. A tanár munkabírása, pozitív kisugárzása nagyon fontos. Aki nem hivatali munkaprogramként éli meg a JZSUK életét, az azonnal megtalálja a közösségben a helyét. Ezt az igazgatónő úgy nevezi meg, hogy nem csak a diákokat, hanem a tanárokat is lábujjhegyre állítjuk.

Az egyházi iskoláink pozitívuma, hogy csak egyházi beleegyezéssel taníthat az oktató. Aki átesik az egyhetes vizsgaóratartásokon, aki ráérez a plusztevé-

kenységek öröme, aki létrehoz valamit a kollégiumban, ami még nincs, s amivel így vonzóvá tesz tudományágakat, az JZSUK-s tanár.

• **Említettük a diákokat, a tanárokat, beszéljünk azokról is, akik ebbe az iskolába íratják gyermekeiket: a szülőkről.**

Az az iskola tudja jól végezni a munkáját, amelyben a szülők megbíznak, ahol az iskola és a szülői közösség partnerek. Úgy érzem, nekünk is van egy többségben támogató szülői közösségünk.

Kirándulás az Őzek völgyében

Kösziklára alapozva: 450, 225, 25

Unitárius egyházunk jubileumi évében Székelykeresztúron az unitárius tanoda alapításának 225. évét, illetve újraindulásának 25. évét is megünnepeltük. Május 8–11. között ünnepségsorozat keretében emlékeztünk meg az iskola történelmi értékeiről. A jelenkori diákokkal, a visszatérő vendiákokkal, a lelkes szülőkkel, az önzetlen támogatókkal és a társintézmények tekintélyes képviselőivel igyekeztünk megadni a jubiláló alma maternek kijáró tiszteletet.

Az ünnepelés kiemelt napja áldozócsütörtök volt. Az unitárius gimnázium egyedinek mondható iskolaparkjában ünnepélyesen felvontuk iskolánk zászlóit, majd kisdíákjaink pár perc erejéig birtokba vették az ünnepély terét, hogy fehér kövekből megjelenítsék a három évfordulós számot. A kösziklára épített ház jézusi példázatáról dalt énekeltek, és emlékeztettek az ünnepi iskolai év bibliai mottójára: „...mert kösziklára volt alapozva.” (Mt 7,25b) A köszöntőbeszédet sorát Varró Margit igazgató nyitotta meg. Ünnepélyünket jelenlétével megtisztelte ft. Bálint Benczédi Ferenc, a Magyar Unitárius Egyház püspöke és Tóth László, Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusának főkonzulja. Jeles vendégeink az intézmény régióban betöltött szerepéről emlékeztek meg. Az ünnepség keretében köszöntőbeszédet mondott Rafai Emil polgár-

mester, nt. Lőrinczi Lajos esperes-lelkész, valamint Bíró Barna Botond, Hargita Megye Tanácsának alelnöke, iskolánk egykori diákja. A köszöntőbeszédet sorát Sándor Zsigmond Ibolya, a Molnár István Múzeum muzeológusa zárta.

A jubileum évben az 1880-ban újraöntött régi iskolai harangunkat új haranglábra helyeztük. A harangláb készítője id. Szombatfalvi József ny. esperes-lelkész, aki hosszú évtizedekig volt iskolánk elkötelezett támogatója és jötevője. Az évforduló és a harangláb avatásának pillanata méltó alkalom volt arra, hogy id. Szombatfalvi József urat iskolánk örökös tiszteletbeli diákja címmel tüntessük ki. Ugyanakkor az ünnepség keretében nyújtottuk át Kovács Ákos nyugalmazott tanfelügyelőnek, valamint Pálffy Ákos és Gagyai Dénes nyugalmazott tanároknak a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége által adományozott rangos kitüntetések. Az udvari ünnepelés záró mozzanataként megkondult a gimnázium régi harangja. A harang megszólaltatására id. Szombatfalvi Józsefet és Demeter Ágnest, iskolánk jelenlegi diákját kértük fel.

Ünnepelésünket ünnepi konferenciával folytattuk. A konferencia előtt a résztvevők megtekinthették az iskola folyosóján elhelyezett egyháztörténelmi kiállítást, amely a Magyar Unitárius Egyház fennállásának 450 éves évfordulója alkalmából készült. Az ünnepi

konferencián Sándor Zsigmond Ibolya muzeológus a gimnázium közéleti szerepéről beszélt. Dr. Pál János homoródszentmártoni unitárius lelkész-történész előadásában az 1948-as államosításról és iskolaelvetelről érkezett. Varró Margit igazgató az újkori gimnázium 25 éves történetét mutatta be.

A kiemelt napunk következő állomásán három kiadvány bemutatójára is sor került. Mindhárom kiadvány a gimnázium történelméhez és jelenéhez kötődik. A *Virágokká vált bojtortjánok – 225 év képes története* című iskolatörténeti fotóalbumot Sándor Zsigmond Ibolya szerkesztette. A *Kincseskönyv* című kiadvány a gimnázium utóbbi 25 évének iskolatörténeti emlékkönyve. Szerkesztette Varró Margit igazgató. A harmadik bemutatott kiadvány címe *Killyéni Imre emlékezete*. A sportoló, igazgató és tanár Killyéni Imre képes életrajzát dr. Killyéni András sporttörténész szerkesztette, az egykori igazgató unokája.

Május 11-én, az unitárius gimnázium iskolahetnek zárónapján a Molnár István Múzeummal közreműködésben a múzeum kistermében megnyitottuk azt a kiállítást, amit a Nagy Lajos tiszteletbeli igazgató-rajztanár eddig ki nem állított munkáiból a múzeum munkatársai válogattak. Nagy Lajos (1879–1974) mintegy 50 munkája mellett megtekinthető a Balázs

Ferenc író-lelkész-utazó élettörténetét és munkásságát bemutató kollázs kiállítás is, amely a jeles egyház- és irodalomtörténeti személyiség halálának 80. évfordulójára készült Kolozsváron.

A zárónapon került sor az iskolai könyvtár névadó ünnepségére. A iskolai könyvgyűjteményt 2008-tól fokozatos lépésekben sikerült 16 000 példányt számláló könyvtárrá fejleszteni. A többnyire személyes adományokból kialakított könyvtár iskolánk egykori diákjának és nagylelkű adományozójának, Jakab Elek (1820–1897) történésznek nevét vette fel. Az ünnepélyen Sipos István tanfelügyelő-tanár Jakab Elek életéről, munkásságáról és adományáról, Lakatos Sándor lelkész-vallás tanár a könyvtár jelenlegi állományáról és az adományszervezésről tartott előadást. Ez alkalommal bemutatták az iskola új díszpecsétjét is.

Az ünnepi hét keretében a Bemugri színjátszó csoport Szabó Magda *Abigél* című írása alapján készült színpadi produkciójával nyugozta le közönségét. A darabot Buzogány Zsuzsanna tanárnő rendezte. A programsorozat záróakkordja a Vadrózsák Néptánc csoport által szervezett *Tavaszi idő* néptáncgála volt, amelyen a Vadrózsák Néptánc csoport mellett a nagyváradi Csillagocska Néptáncgyűttes és zenekara, illetve a Lelkes Zenekar lépett színpadra.

Rezi Elek laudálása

KOVÁCS SÁNDOR

Május 4-én Zákonyi Botond, Magyarország romániai nagykövete a Magyar Érdemrend tisztikeresztje polgári tagozatával tüntette ki Rezi Elek teológiai tanárt, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet egykori rektorát.

• Tisztelt Nagykövet Úr, Konzul Asszony, Hölgyeim és Uraim, tisztelt Ünnepelek!

A hit és cselekedet egységét valló keresztény ember tisztában van azzal, hogy „Ha az Úr nem építi a házat, hiába dolgoznak azon annak építői. Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába vigyáz az őríző” (Zsolt 127,1), és azt is tudja, hogy Istené a dicsőség, az emberé a fáradságos munka.

Az unitárius etika tanítása szerint a munka nem isteni büntetés, hanem az ember kiteljesedésének

csodálatos lehetősége, hivatásunk betöltésének napenkénti alkalmá. A lelkiismeretesen elvégzett munkát Isten áldása kíséri, és ahol áldás van, ott az élet és a megújulás jelei mutatkoznak. Unitárius keresztényként hisszük és valljuk, és még kisgyermekünknek is megtanítjuk, hogy „munkánkban Jézus a vezérem és Isten a segítségem”. Kicsit zavarban vagyok, mert annak munkásságát kell méltatnom, akitől azt tanultuk, hogy az elvégzett munkáért Istent illeti a dicséret.

Kedves Professor úr, az Úristen csodálatosan munkálkodott, hálásak vagyunk, hogy az Örökkévaló téged választott ki a magvetés áldott munkájára, és bár sokszor elmondtad és lelkünkre kötötted, hogy „Haszontalan szolgálunk; mert a mit kötelesek voltunk cselekedni, azt cselekedtük” (Lk 17,10), nekem most mégis az a feladatom, hogy eredményes munkásságodért téged dicsérjelek. A laudáció műfaja megköveteli, hogy a méltatott személy életpályáját röviden ismertessem, érdemeit kiemeljem, és kicsit szabadkozom, hogy a szűkre szabott időkeret miatt egy roppant gazdag életpálya nagyobbik fele jószerivel ismeretlen marad.

Hatvan évvel ezelőtt a szentábrahámi családi körben néhányan már mondogatták az Arany János-i jóslatot: „e fiúból pap lesz, akárki meglássa!”. Pap pedig csak úgy lehet az emberfia, ha tanul, ezt tette a Professor úr is, az elemi osztályok elvégzése után a patinás székelykeresztúri líceumban érettségizett, majd 1974 és 1978 között a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben tanult és készült a szolgálatra. A kolozsvári segédlelkészi évek után 1980-nal kezdődően a bágyoni eklézsiában szolgált, és kérte az élet Urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába. 1985-ben az unitárius peregrináció hagyományait s a jól ismert közmondást követve – jó pap holtig tanul – angliai tanulmányút következett, majd 1986 szeptemberétől a Protestáns Teológiai Intézet unitárius rendszeres teológiai tanszékén kezdte meg máig tartó áldásos munkáját.

Harminc esztendővel ezelőtt, egykori elsőéves diákként, érdeklődéssel és kíváncsisággal néztem azt a nyurga, fiatal édesapát, aki a sportpálya szélén lelkesen drukolt a megkerülő cseltechnikáját éppen tanuló kisiskolás fiának. Később magam is megtapasztaltam, hogy nemcsak a pálya széléről bővölte a labdát, hanem a pályán is, okos játékkal és jó passzokkal sokszor megszorongatta diákcsoportunkat. Rezi Elek professzor nem kispályás, és ha beáll egy csapatba, akkor nem csak a kötelező kilencven percet futja le, hanem marad ereje küzdeni a hosszabbításban is. Ezt már az 1980-as években bizonyította, amikor legjobb volt csendesesen kivárni és nem beleadni mindent a lelkészi munkába, a bágyoni lelkész másként gondolkodott, építésbe kezdett, és lett emeletes paplak akkor, amikor nem volt amerikai segély, de volt hit, összefogás és csapatszellem.

Jobbról az első dr. Rezi Elek

Az építkezést soha nem is hagyta abba a Professor úr, rendületlenül hitt és hisz abban, hogy az unitárius hittan és erkölcsstan erős várát nemzedékről nemzedékre fel kell építeni. Lehet, hogy itt-ott leomlott egy bástya, de nyugodt szívvel állítom, nem az építő Professor hibájából, hanem többnyire a várvédők restségéből. A tanítás mellett különféle közegházi feladatokat vállalt és látott el, 1986-tól a *Keresztény Magvető* szakfolyóirat szerkesztőbizottsági tagja, 1996-tól 2008-ig az *Unitárius Közlöny* havilap főszerkesztője, 1996-tól 2008-ig az unitárius egyház főjegyzője, az Egyházi Képviselő- és a Főtanács tagja. A közegházi feladatok mellett több mint száz tanulmány és tíz könyv szerzője.

Gazdag munkásságának értékelése a szűkre szabott időkeret miatt lehetetlen, ezért csak a 2006-ban kezdődő és 2016-ig tartó rektori szolgálatáról szólok

röviden. A Protestáns Teológiai Intézet történetében erre a tíz évre valószínűleg úgy fognak emlékezni, mint a *megújulás* esztendeire és leg hosszabb rektori szolgálatra. Az, hogy 2018-ban az Erdélyi Református Egyházkerületnek, a Királyhágómelléki Református Egyházkerületnek, a Magyar Unitárius Egyháznak és a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyháznak államilag akkreditált, magyar oktatási anyanyelv-

vű, önálló lelkészképző egyeteme van, Rezi Elek professzor fáradhatatlan munkájának (is) köszönhető. Az intézet jogi helyzetének rendezése és oktatási programjainak állami akkreditációja e tíz évre terjedő rektori szolgálat egyik legbeszédesebb eredménye.

Összeszámolni is nehéz, mennyi feladatot vállalt és teljesített nem a dicséretért, nem az elismerésért, hanem azért, mert számára a *teológia és népszolgálat* elválaszthatatlanok. Legtöbbször két mérföldnyi utat tett meg a kötelező egy helyett, még akkor is, ha ezt egészsége sínylette meg.

Az elmondottak apró szilánkjai és jelentéktelen töredékei annak, ami az életmű mögött van, ha valaki az unitárius előljárók közül megérdemli ezt a magas rangú kitüntetést, akkor Rezi Elek mindenképpen. „Tiéd Uram az igazság, miénk pedig orcánk pirulása” (Dán 9,7).

Azt kívánjuk, hogy az Isten adjon jó egészséget, hosszú életet, hogy még sok nemzedéket tanítson, írjon, de legfőképpen sok időt töltsön szeretettel és unokájával.

Bencző Dénes laudációja

PÉTERFI DÉNES

Március 22-én tizenegy erdélyi közéleti személyiségnek a magyarság érdekében kifejtett munkáját ismerték el és jutalmazták rangos magyar állami kitüntetésekkel. Az érintettek a csíkszeredai Lázár-házban vehették át az Áder János köztársasági elnök által adományozott kitüntetéseket dr. Farkas Balázs konzultól. Bencző Dénes nyugalmazott unitárius lelkész-esperest az erdélyi magyarság körében példa értékű hivatástudattal végzett, fél évszázados lelkészi szolgálatáért Magyar Arany Érdemkeresztrel tüntették ki.

• Bencző Dénes nyugalmazott unitárius lelkész és esperes az udvarhelyszéki Homoródalmáson született 1929. november 29-én Bencző János és Bóka Regina gyermekeként. Édesapját korán elveszítette.

Tanulmányait szülőfalujában kezdte, majd a második világháború nehéz éveiben ösztöndíjas kisdíáként Miskolcon tanult, ahonnan hazatérve, Székelykeresztúron és Székelyudvarhelyen volt középiskolás.

1950-ben érettségizett a székelyudvarhelyi fémipari középiskolában, majd ezt követően a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet unitárius karára felvételizett. Teológiai tanulmányait 1954-ben fejezte be.

Lelkészi hivatásának gyakorlását a Zsil völgyében elterülő Lupényban kezdte, onnan 1956 májusában meghívták szülőfalujába. A Homoródalmási Unitárius Egyházközség lelkészi állását 1956 és

2000 között töltötte be, emberpróbáló évtizedekben népe iránti elkötelezett helytállással. A majdnem fél-évszázadnyi lelkészi hivatásgyakorlás idején csak a helybeli gyülekezetben 1168 gyermeket keresztelt, 553 párt esketett, 1175 temetési szertartást végzett. 2000-ben nyugdíjba vonult, azóta Gyergyócsomafalván él. Két pedagógus lánya, és két, geológus, illetve ügyvéd unokája van.

1991–1996 között lelkészi tevékenységei mellett a Székelyudvarhelyi Unitárius Egyházkör esperese volt. Hivatásgyakorlásának természetes velejárója volt a helybeli és környékbeli más felekezetűekkel való barátságos együttműködés.

Mint minden veszélyesnek és rendszerellenesnek tartott lelkésznek, értelmiséginek, Bencző Dénesnek a tevékenységét is folyamatosan megfigyelte a Szekuritáté, a román titkosszolgálat. Mivel a faluközösségben népszerű volt, megbüntetését a hatalom elrettenítő példának is szánta a helybeliek felé. 1961-ben a helyi kultúrotthonban népbírósi tárgyalást szer-

veztek, ahová a falu népet összehozták, az elítélendő lelkészüket pedig fegyveres kísérettel vezették be. Előtte napokon át tartott a Szekuritáté körzeti irodájának pincéjében a tárgyalásra való „felkészítése”. A vádak ismertetése után az államhatalom nagy számban jelen levő képviselőit meglepetésként érte az, hogy a faluközösség bátran kiállt lelkésze mellett, és elutasította az ellene felhozott vádakot. E kiállásnak

köszönhetően a lelkész börtönbüntetés helyett figyelmeztetést kapott és további titkosszolgálati megfigyelésnek vették alá.

Az ezredfordulón bekövetkezett nyugdíjazása után is folytatta tevékeny szellemi munkásságát, így három, egyházi beszédek tartalmazó könyve jelent meg.

Az utolsó előtti szó (2000), *Az Isten színe előtt* (2002) és *A két világ határán* (2006) című

könyvei tartalma időt álló, napjainkban is sok lelkésznek nyújtanak használható szakmai segítséget prédikációk és szertartási beszédek megírásához. 2016-ban megjelent *Történetek a Világ közepéből* című kötete, amely a Homoródalmáson eltöltött évtizedek alatt lejegyzett tréfás eseményeket és tanulságos anekdotákat tartalmazza.

88. születésnapjához közeledve is minden nap olvas és tanul, pallérozza elméjét. Lelkészi munkássága során olyan világot szeretett volna teremteni, amelyben az emberek vallásosságának nem a templomba járás a fokmérője, hanem mindennapi életük olyan, mintha mindig templomban lennének.

Bencző Dénes nyugalmazott unitárius lelkész, esperes részére az erdélyi magyarság körében példaértékű hivatástudattal végzett, fél évszázados lelkészi szolgálata elismeréseként Áder János, Magyarország köztársasági elnöke a magyar nemzeti ünnep alkalmából a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetést adományozza.

Székelyhon/Gecse Noémi felvétele

Az unitárius lelkész a család szolgálatában

Lelkésztovábbképző Csehétfalván

• A Magyar Unitárius Egyház idei lelkésztovábbképző tanfolyamára április 24–26. napjain került sor az unitárius lelkész a család szolgálatában témakörben. A gyülekezetek mérete alapján kialakított két csoportban mintegy 110 lelkész vett részt a csehétfalvi Hagyományos Székely Jövő Központban szervezett tanfolyamon. A képzés programszervezője Czire Szabolcs teológiai tanár, nevelési előadó-tanácsos volt. A képzés előadások és csoportos tevékenységek váltakozásában valósult meg, amelyeket istentiszteleti alkalmakkal egészítettek ki.

Lakatos Csilla lelkész, klinikai szakpszichológus, családterapeuta *A családok rezilienciája (megküzdése). A védőfaktorok és a vallásosság jelentősége* címmel tartott előadásában a jól működő családi rendszert és benne az egyén jellemzőit mutatta be, külön hangsúlyt helyezett a vallási és kulturális hagyományok egészségvédő szerepére.

Koppándi Botond Péter teológiai tanár a *Rendszereszmélet és önismeret a lelkészi munkában* című előadásában sok példával illusztrálva hozta gyakorlatias közelségbe a családdinamikai struktúrák kölcsönhatásában kibontakozó lelkészi szolgálatot.

Bartha Mária Zsuzsanna lelkész, gyászfeldolgozási és családállító szakember *Gyász és veszteségek feldolgozása – különös tekintettel a lelkészi munkára* témájú előadása a következő kérdéseket járta körül: a szorosan vett és központi fontosságú temetési szertartáson túl hogyan viszonyuljunk a gyászoló családhoz, mit mondjunk, mit tegyünk, ha azért fordulnak hozzánk, mert bejelentik a halálesetet, mi a teendő a gyászév során esedékes utógondozásban, mit tegyünk, ha az utcán, színházban, koncerten, bárhol valakiből feltör a saját veszteség fájdalma, vagy ha mi magunk is veszteséget élünk át.

Az előadásokat tapasztalatcsere követte, a kiscsoportokban hamar kiderült, hogy a lelkészek legalább annyira hallgatták az előadásokat magánemberként, mint amennyire hivatalos viselő lelkészként. Reggeli bibliamagyarázatában Czire Szabolcs a család és há-

zasság fogalmainak bibliai hagyományon belüli néhány mélyebb rétegét mutatta be. Az esti istentiszteleten Koppándi Botond vezetésével négy-négy lelkész végezte a szolgálatot, amelyet gitáros lelkészeink révén új hangzású éneklés tett teljesebbé.

A továbbképző önálló programrészét képezte az plénumban zajló tevékenység, amely egyetemes egyházi szintű, családi irányultságú programok, hitéleti és nevelési kiadványok bemutatását jelentette, továbbá amelyben a lelkészek a gyülekezeteikben szervezett rendezvényeket ismertettek ötletadó céllal. Közösen csodálkoztunk rá arra, hogy milyen gazdag és kreatív rendezvényi élet zajlik számos gyülekezetünkben. A bemutatott rendezvények között szerepeltek családos jellegűek, mint családi nap vagy hét, házasságápoló estek; régiánolis jellegű rendezvények, korcsoportokra épülő rendezvények, mint például apák, anyák, nagyszülők napja, évfordulós házások, kereszteltek, konfirmáltak napja; továbbá gyerekeket vagy fiatalokat megszólító ünnepek és számos egyházi ünnepre épülő családi rendezvény.

Az örömteli alkalom külön ajándéka volt a falumentés szándékából intézménnyé nőtt létesítmény inspiráló jellege, amelyet a lelkészek többsége most látott először, illetve a tavaszi virágzásban álló falu Isten dicsőségét árasztó pazar pompája.

U. K.

Lehet nagyot álmodni

• Sepsiszentgyörgyön a Szent György Napokra idén először egyházközségünk is – partnerségben a MUE-vel – színes programokkal készült. Április 26–29. között értékes és érdekes tevékenységekkel vártunk minden érdeklődőt.

Április 26-án a Mikes Kelemen Elméleti Líceum, a Székely Mikó Kollégium, a Református Kollégium és a Plugor Sándor Művészeti Líceum diákjainak tartott előadást a vallásszabadságról, Erdély egyik legnagyobb kincséről Rácz Norbert Zsolt kolozsvári lelkész. Az előadást közös énekléssel zártuk Bíró Attila árkosi lelkész gitárkíséretével, majd a diákok az iskolában az általunk elrejtett ajándékokat keresték meg. A délutáni órákban Antal Árpád polgármesterrel, Pálffy Tibor színművésszel és Rácz Norbert Zsolt lelkésszel önmegvalósítás és szabadság témakörben kerekasztal-beszélgetésre került sor. Az est házigazdája, Kovács István helybeli lelkész a meghívottakkal a választott hivatásuk megvilágításában beszélgetett hitről és szabadságról. A kerekasztal beszélgetés után a résztvevők megtekinthették a vallásszabadság éve alkalmával készített kiállítást, amely az erdélyi protestantizmust és a Magyar Unitárius Egyház jelenét ismerteti. Az esti órákban éjszakai istentiszteletet tartottunk. A templom csodás öltözetet öltött magára, Fülöp Júlia lelkész a tavaszt, a reményt és a békét hozta be az igényes díszítéssel a falak közé. A szolgálatot Jobbágy Mária Júlia és Péterfi Ágnes lelkészek végezték.

Április 27-én, pénteken megnyitottuk kapuinkat: kiállítással, állandó gyerekfoglalkozással, arcfestéssel, kényelmes pihenőudvarral, zsíroskenyérrel és limonádéval vártuk a hozzánk látogatókat. Délután a kerekasztal-beszélgetés meghívott vendégei, Ütő Gusztáv és Péter Alpár unitárius képzőművészek az alkotói szabadságról beszélgettek Kovács István lelkésszel. A két művész munkái mellett Kolumbán Hanna képzőművész alkotásait is megtekinthettük.

Április 28-án Körösfői Kriesch Aladár ismert festményét óriáspuzzle formájában is megtalálhatták udvarunkon. Gyerekek és felnőttek egyaránt, örömmel rakták ki újra és újra a puzzle-t, felfedezve az apró,

mégis gyönyörű részleteket. Kora délután egy városzintű bástyázást, családi játékot szervezett Farkas Izolda szentkirályi lelkész, majd a bástyák között rohangálók az örömenélésbe kapcsolódva pihenhetek meg. Az örömenélést még színesebbé tette Szilágyi Alpár cahunozása, Szabó Lóránt és Bíró Attila gitárpengetése, valamint Fekete Hunor citerája és persze a

sok-sok jókedvű énekes, akik énekszóval és lélekkel csatlakoztak a zenészekhez. A Szimpla Színpadán a SeDFIE előadta többszörösen díjazott, *Fekete-Fehér* című előadását, amely alkalommal újra bizonyosságot tettek összetartásukról, lélekjelenlétükről.

Április 29-én, a délelőtti istentiszteletünkön adtunk hálát az elmúlt napok csodáiért, és zártuk tevékenységeinket. A szolgálatot három lelkész végezte, majd a gyülekezet megtekinthette a kiállításokat, a nap végi összefoglaló videókat, amelyeket Péterfi Sándor készített. Az ifjúsági egyesületek élőképben formálták meg Körösfői Kriesch Aladár festményét.

Köszönjük azoknak, akik velünk ünnepeltek az elmúlt napokban, minden szervezőnek a munkáját, az ODFIE és a helyi egylet aktív részvételét és segítségét.

E néhány nap alatt újra megbizonyosodtunk, hogy lehet nagyot álmodni, mert vannak egymásba kapaszkodó kezek, akik közös erővel valódivá tudják tenni az álmot.

JOBBÁGY MÁRIA JÚLIA, PÉTERFI ÁGNES

Imádság dalban

SZÉKELY KINGA RÉKA

• „Mint a szép híves patakra a szarvas kívánczik, /
lelkem úgy óhajt Uramra, és hozzá fohászodik.”

Nem ismerek olyan unitárius embert, akinek szívében ne lelne visszhangra ez a zsoltár. Igaz, időnként egy kopott és rongyos takaró hatását kelti bennünk, de valahányszor kiemelkedő zenei minőségben szólaltatják meg, lelkünkben szétárad a hazaérkezők öröme.

A humoródalmási hatalmas templomban is a hazaérkezés örömét tapasztalta meg az a több mint háromszáz kórustag, aki április 28-án, szombaton a helybeliek és más érdeklődők társaságában zengte Isten dicséretét.

Ebben a monumentális dalolásban nemcsak az Istenhez éneklő, de az énekeket hallgató emberek lelke is egyre könnyebb és tisztább lett. Mintha egy közösségi lélektisztító napon vettünk volna részt, kacagás és könnyek között, emlékek és remények szárnyán lélekben egyre közelebb és közelebb kerültünk egymáshoz és a Teremtőhöz. Ezen a napon mindenki csak együttérzéséről, segíteni akarásáról, szeretetéről akarta meggyőzni a másik embert. Nem volt kettős mércéjű számonkérés, nem volt fenyegetés, nem történt félrevezetés, nem uralkodott egyik ember a másikon, és nem használta ki egyik ember a másikat. Csak értékelő és biztató tekintetek százaitól lett ragyogóbb és ragyogóbb a templom, csak hangos tetszésnyilvánításból született hatalmas zaj, csak összeöleleztünk a dalban megfogalmazott imádság közös örömeiben és közös hálaadásában.

Karnagyaink felkészültsége, zene- és énekszerete biztos alapot nyújtott minden kórustagnak. Köszönjük a sepsiszentgyörgyi Karácsony Gabriellának, az olthévízi Sylvester Piroskának, a székelykeresztúri Tódor Évának, az árkosi Márk Attilának, a vargyasi Varga Rékának, a brassói Kádár Gábornak, a nagyajtai Fehér Orsolyának, a felsőrákosi Fábri Emiliának, a kolozsvári Pusztai Enikőnek, valamint a humoródalmási Rigó Ildikónak, hogy az előadott műveken keresztül mély lelki élményben részesítettek minket. Tartsa meg őket a jó Isten, hogy továbbra is vezethessék kórusainkat.

Vannak olyan kórusaink, dalárdáink is, akiket zenei tehetséggel megáldott lelkészeink vezetnek, úgymint Demeter Sándor Lóránd, Solymosi Alpár és Buzogány-Csoma István. Akire sokat bíztak, attól majd sokat kérnek számon, ezzel a jézusi mondással köszönjük meg sokrétű munkásságukat.

A fellépő kórusokban tagként énekelnek az adott egyházközségek lelkészei, azoknak hitvestársai, valamint a nyugdíjas lelkészek és hitvestársak is. Vidám és mégis lenyűgöző tapasztalás volt hallgatni a székelyszentmihályi citerazenekart és velük együtt dúdolni népdalainkat. Ugyancsak szívet gyönyörködtető volt a kórustagok életkorának sokszínűsége, mert Humoródalmáson énekelt nyolcéves és nyolcvanéves dalárdista is.

Köszönjük a Humoródalmási Unitárius Egyházközségnek, kiemelkedően Csete Árpád lelkésznek és Csíki Áron gondnoknak a szíves vendéglátást, a humoródalmási polgármesternek, Tikosi Lászlónak a támogatást, valamint Pálffy Tibor iskolaigazgatónak, hogy a Dávid Ferenc Általános Iskola kapuit számunkra megnyitotta.

A kórustalálkozót a Magyar Unitárius Egyház támogatta mint a 450. évforduló egyik kiemelkedő rendezvényét. „Tehozzád, én Istenem, szomjúhozik én lelkem, / vajon színed eleibe mikor jutok, élő Isten.” Míg Isten színe elé jutnánk, szóljon gyakran imádságunk dalban.

„A humor Isten ajándéka” (Báró József)

Gyalogosan

Egy erdőn vonultak át a tüzérek, amikor találkoztak egy esperessel, aki hintóján épp hazafelé tartott. Megállították az esperest, aztán fel-

szólították, hogy szálljon ki a kocsi-
ból, mert szükségük van a lovakra.

– Jó lesz az a két ló nekünk –
mondták a tüzérek.

– Hát akkor én hogyan megyek
haza? – sopánkodott az esperes.

– Ha az apostolok tudtak gyalog
járni, akkor a tisztelendő úr is me-
het gyalog – volt a válasz.

(Az anekdota forrása Az 1848-
49-i szabadságharc anekdotakincse
c. kötet.)

A szellemi tisztesség embere

Május 10-én szervezte meg a Szabédi-émléknapot az EMKE, első ízben a Kolozsvári Ünnepi Könyvhéttel partnerségben. Különleges volt az idén immár huszonhetedik alkalommal megszervezett Szabédi-nap: anélkül, hogy a szervezők, a résztvevők összebeszéltek volna, Szabédi egyik versének igencsak jelentőségteljes szakasza fogta közre az eseményt:

„Kérjétek az Irgalmazótól,
válassza meg rosszat a jótól,
gyűjtson világot a szívünkben
tudni a jót még életünkben” (*Válassz!*)

A megemlékezés a Szabédi Emlékháznál vette kezdetét, ahol Széman Péter EMKE-elnök felidézte, hogy az idej alkalom az első, amelyet az emléknapi ötletgazdája, elindítója, a tavaly elhunyt Kántor Lajos hiányában szerveztek meg. A Házsongárdi temetőben, a költő sírjánál beszédet mondott Mezei Csaba unitárius lelkész. A lelképásztor elmélkedését Szabédi fentebb idézett soraival zárta, majd a résztvevők koszorút helyeztek a költő és családja sírjára.

A Györkös Mátyás Albert Emlékházban Széman Péter és Bartha Katalin Ágnes, az EMKE Szabédi Emlékház vezetőjének szavai után irodalom- és színháztörténeti jelentőségű eseménynek volt szemtanúja a népes közönség. Sor került ugyanis Szabédi László *Van egy témám* c. darabjának felolvasószínházi ősbemutatójára. A reflexív, öniróniától sem mentes, abszurdba hajló darab az alkotó és a műalkotás viszonyát taglalta, a Magyar Színházi Intézet másodéves színészhallgatóinak felolvasása egy máig sem (eléggé köz)ismert alkotói világot idézett meg. Az ősbemutatót kerekasztal-beszélgetés követte, amelynek résztvevői Bartha Katalin Ágnes, a Szabédi-életmű kutatója, Boér Hunor, a Székely Nemzeti Múzeum munkatársa, Kovács Sándor teológiai tanár, Máthé Dénes, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem szövegtanára, Mózes Huba, a Szabédi-kismonográfia szerzője, irodalomtörténész, Tompa Andrea író, színikritikus voltak, míg a moderátori szerepet Biró Annamária irodalomtörténész töltötte be.

A résztvevők azokról az intézményekről szóltak, amelyeket képviseltek, s amelyeknek keretében Szabédi is dolgozott. Mózes Huba szerint Szabédi ott-hontalanságérzetének az oka talán abban az erőteljes szorongatásban is keresendő, amelyben a munkaadó intézményeknek működniük kellett. Kovács Sándor elmondta, hogy a mai napig nem része egyetemi szillabuszoknak Szabédi írásművészete. Szabédi és a korabeli unitárius egyházi vezetőség viszonyának ambivalenciája is vezethetett ahhoz, hogy ma is jó-szerivel ismeretlen Szabédi neve. Ennek ellenére Szabédi strasbourgi ösztöndíja úttörő jellegű volt, hiszen korábban nem volt a francia egyetemi központ az unitárius teológiai hallgatók peregrinációs célja.

Boér Hunor szerint Szabédi szentgyörgyi múzeumhoz való kihelyezése tágabb kontextusban értelmezendő: a korabeli erdélyi magyar értelmiségi elit szervezkedéseibe illesztve, a két szentgyörgyi év nemcsak a Székely Nemzeti Múzeumról szólt, hanem nagyszabású, Erdélyt átfogó kulturális örökségmentésről is (amelyben felsejlik a szintén unitárius László Gyula alakja is!). Bartha Katalin Ágnes a II. világháború alatti színházi lektorságát ismertette. Szabédi véleményét nagyon komolyan vette a szakma. A színházzal nemcsak mint lektor, hanem mint szerző is kacérkodott Szabédi: drámáit egyenesen a budapesti színházaknak küldte, azonban azok az erdélyi szerzőtől hazafias drámákat vártak, nem modern, abszurd alkotásokat. Máthé Dénes felidézte a hallatlanul bátor, egyáltalán nem behódolásra tanúskodó kötetét (*Nyelv és irodalom. Cikkék és tanulmányok*), amelyet 1956-ban adott ki, s amelyben az irodalom külső érdekektől való mentessége mellett tett hitet. Nyilván, ezzel egyértelműen a hatalom célkeresztjébe került a szerző.

Tompa Andrea legújabb regényében, az *Omertában* megjelenik Szabédi alakja is, mint egyike azoknak, akiket elhallgattattak, aki önként is némaságba vonult öngyilkosságával. A regény egyik fontos jelenete Szabédi László temetése, amely néma tüntetéssé vált.

A fikcionált temetési jelenet valóságát Mózes Huba idézte meg, aki megosztotta a jelenlevőkkel, hogy a korabeli hatalom megnesztele a kolozsváriak megrendültségét és ellenállását, ezért elhatározták, hogy a temetést egy órával korábbra teszik. De az ifjak, amint megtudták, mi készül, kerékpárra pattantak, s értesítették az embereket.

Szabédi László tragédiája egybeforrt az erőszakos egyetemegyesítéssel. A ma BBTE-ként ismert egyetem magyar „fele”, a Bolyai-egyetem lefejezéseként élték meg diákok és tanárok egyaránt 1959-et. (A múlt ma is kísért: Marosvásárhely magyar orvosi egyetemére ismét hasonló sors vár...) A korabeli *Utunk* hasábjain üdvrivalgásban kitörő tanerőkről olvashattak az érdeklődők, de köztudott volt, hogy zsarolással, fenyegetéssel, gyomrozással érték el a pozitív nyilatkozatokat. Mózes Huba idézte fel a helyi párttitkár jegyzőkönyvében fennmaradt, a nyilvános tiltakozás egyetlen lehetőségeként megmaradt szó történetét: Szabédi az ominózus kirakatmegbeszélésen azt nyilatkozta volna másodsorra (hiszen első nyilatkozata nem találtatott megfelelőnek!), hogy gratulál az együttműködésükhöz – a sajtóban már „együttműködésünkhöz” szerepelt...

Azon már csak a beszélgetést követő vacsorán merengtek el a meghívottak, hogy milyen súlyos család-története lehetett a szabédi Székely családnak, ha László mellett még két nővére is önkezével vetett véget életének...

ANDORKÓ JÚLIA ESZTER

A legendás táborok földjén

A Magyar Unitárius Egyház 2017. július 7-ei főtanácsi gyűlésén elismerő oklevélben részesítette és méltatta a kiemelkedő egyházzszolgálati teljesítményeket az egyház alapvető működési szakterületein. Interjúorozatunkban azokat a személyeket szólaltatjuk meg, akiknek tevékenysége mindannyiunk számára példaértékű. A valláserkölcsei-nevelési ügyosztály javaslatára kiemelkedő egyházzszolgálati teljesítményükért elismerő oklevélben részesültek a Várfalvi Unitárius Egyházközség keblitanácsa, illetve a község önkormányzatának vezetői a vallásos nevelés kiemelkedő alkalmi, az egyetemes egyházi gyermektáborok megszervezésében nyújtott segítségükért. Az interjút Barabás Zsolt lelkész és a szerkesztő készítette.

• A várfalvi gyermektáborok immár lassan két évtizedes múltra tekintenek vissza. Hogyan emlékszik vissza a kezdetekre?

Barabás Zsolt: Ha június, akkor várfalvi gyermektábor. A falu ki-mozdul a megszokott ritmusból, és átveszi a gyermektáborok varázslatos világának hangulatát. Amikor 2011-ben Várfalvára kerültünk lelkészi családként, akkorra a táborok már bejártott, jól bevált forgatókönyv szerint zajlottak. Minden ment, mint a karikacsapás. A táborvezetésben a lelkész szerepe ekkor a kapcsolattartás, valamint Czire Szabolcs teológiai tanár és táborvezető támogatása volt olyan sajátos és egyedi problémák megoldásában, amelyek esetében szükség van a lelkész helybeli és környékbeli kapcsolati hálójára. Máskor pedig különböző tárgyi vagy logisztikai eszközökre van szükség a tábor területén, vagy éppen a korábban vagy később elutazó gyerekeket kell felvigyázni, amíg megérkeznek értük. Lelkészi családként segítünk ahol és amikor kell.

Fodor Melinda titkár, önkéntes

kántor: Az első táborokban nem volt annyi résztvevő, nem voltak talán ilyen népesek, mint az utóbbi években, nem volt akkora érdeklődés az ilyen vallási jellegű táborok iránt. Azt tudom viszont, hogy a mi gyerekeink nagyon várták minden nyáron a tábor. A tábor helyszínén sem volt még annyi szálláshely, mint most, meg a körülmények (konyha, mosdó stb.) nem voltak épp annyira kialakítva, mint most. A táborozók magánháznaknál, a faluban, családoknál is laktak.

Kolozsi Ernő gondnok: Azok a régi szép napok... Meghatározó volt az első gyerektábor utáni első istentisztelet, amely a korábban ismerthez képest teljesen másként zajlott. A templom tele volt gyermekekkel, és nem a megszokott zoltárokat énekeltük, hanem a templom fehér falára kivetített ODFIE-s dalokat... gitárkísérettel. Mindenki énekelt, a prédikáció is teljesen más volt, gyerekek és öregek mosolyogtak, majd sírtak, és akkor döbbsentem rá, hogy ez az. Nem kell félni, megvan a jövő, egyházunk jövője. A táborvezetőkből azóta „befutott” lelkészek vagy gyülekezeteink aktív tagjai lettek, mi pedig ugyanolyan szeretettel várjuk, hogy minden évben visszatérjenek hozzánk a táborok.

Kolozsi Ernő

Nagy László alpolgármester:

Már kezdettől pozitívan állt hozzá a falu, még ha munkával is járt, mert Várfalva népe vendégszerető.

• **Hogyan változott a szervezési munka, a hozzáállásuk az évek során?**

B. Zs.: Ami az egyházközségi szervezési munkát illeti, tulajdonkép-

Fodor Melinda

pen azt jelenti, hogy úgy kell minden egyházi és közösségi rendezvényt év elején beütemezni, hogy figyelembe vesszük a két hét gyermektábor.

F. M.: A mindennapi, hivatali foglalkozásom által is igyekeztem mindig a legjobb tudásom szerint támogatni, akár a háttérből is, a táborokat. A szervezésben részt vettünk, tettük önzetlenül, mert öröm volt számunkra, úgy, mint az önkéntes munka: jobban érzi magát az ember, ha valamit tehet, amiért nem vár semmit cserébe. A szervezési munka valamennyire változott, mert a közösség már kevésbé van bevonva, gondolom, nem mindig van szükség rá, meg bizonyos kérelmek, igények is változtak az évek során. Ami a hozzáállást illeti, most is, mint mindig, van egy pár ember, akire mindig lehet számítani, csak szólni kell, a táborok a falu életéhez tartoznak.

K. E.: A résztvevők száma évről évre nőtt, úgy hogy a táboroknak helyet adó kultúrotthont és csúrt bővítettük, jobb körülményeket

sikerült teremteni az önkormányzat segítségével, és remélem, hogy egyházközségünk még sokáig helyet adhat a gyerektáboroknak, és Czire tanár úr felújított templomunk szószékének lépcsőjéről örömmel mondhatja: Jövőre ugyanitt!

• **Mit jelent a településnek, a gyülekezetnek e nagy méretű rendezvények lebonyolítása?**

B. Zs.: Fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy az egyházközség vezetősége a gyerektáborok rendelkezésére bocsátott egyházi ingatlanokat immár 20 éve ingyen biztosítja, ezúton támogatva egyetemes egyházunk azon törekvését, hogy lehetőség szerint minden erdélyi és magyarországi unitárius család gyermeke szinte minimális, önköltségi áron, színvonalas, minőségi gyerektáborban vehessen részt.

F. M.: Úgy gondolom, hogy maga a hely is adott a táborozáshoz, mivel egy helyen van több olyan épület-helyiség, ami megfelelő feltételeket biztosít egy tábor lebonyolításához (templom, kultúrotthon, kántori lak, paplak udvara, kert) meg a mindenkori egyházi, polgári vezetőség támogatta és támogatja a táborok rendezését. Aztán idővel nagyon népszerűek lettek a táborok, mintha minden évben többen érkeznének, és ez nagyon jó érzéssel tölti el a lakosságot és a gyülekezetet. Bizonyos szinten, mint az egyházközség aktív tagjai, a mi családunk is mindig hozzájárult valamivel a táborok lebonyolításához. Még a legelején Kolozsi Tündével zöldséget, tojást gyűjtöttünk a faluból – nagyon szívesen adakoztak az emberek –, szállást kerestünk a gyerekeknek, este haza kísértük őket, vagy akár elkísértük a gyéresi vonatállomásra.

K. E.: A táborok nagyon jó hatással vannak a közösségre, reméljük, sokáig helyet adhatunk még e táboroknak, a falu terményekkel járul hozzá a szervezéshez minden alkalommal. A záró istentisztele-

teken mindig többen vannak, mint egy átlagos vasárnapon.

N. L.: Elsősorban szót kellett érteni a táborvezetőkkel, szervezőkkel, ami, hála Istennek, sikerült. A polgármesteri hivatal a tábort támogatta a táborhoz szükséges helyszínekkel: szállással, a kultúrotthonnal, udvarral, csúrral, ami logisztika, azt vállalta. Emellett megszerveztük, hogy legyenek tüzelők, szakácsnők is, akik szintén minden évben visszatérnek, szívesen, örömmel vállalják a munkát. A táborok előtt pár héttel egyeztetünk Czire tanár úrral, akivel már szinte szavak nélkül is értjük egymást. Mindent előkészítünk, a tábor ideje alatt már nem kell szervezni.

• **Milyen kedves pillanatokra emlékszik a gyerektáborok szervezéséből?**

B. Zs.: Örömteli látvány és élmény minden évben látni a sok gyermeket. A gyerektáborok nagyszerű alkalmak arra, hogy megismerjük a változó világ és vele együtt változó gyermekeink és fiataljaink igényeit, érdeklődési körüket. Helybéli lelkészként csodálatos látni, ahogy szemünk láttára nőnek fel egyházunk gyermekei és ifjai, hiszen nagy részük évről évre vágyik vissza e „legendás” hírű táborokba. A táborvezető fiatal teológusokból pedig fokozatosan lelkész-társ lesz. A gyerektábor Várfalva egyik „brandje” lett, és reméljük ez így is marad még sokáig!

Barabás Zsolt

Nagy László

F. M.: Így kerek a nyár és az egyházközség élete, hogy minden júliusban valami más történik a faluban, mint a megszokott szürke hétköznapokban, többször levonul a csapat szép rendben, vidáman énekelve a foci pályára, vagy a kivonul a Szénégetőbe, a Csukásba, a Székelyköre vagy éppen a boltba vásárolni egy kis finomságot.

Aztán az estébe nyúló énekelgetések, majd a vasárnapi táborzáró istentisztelet felemelik, simogatják, nemesítik a lelkünket. Minden egyes tábor kedves, minden évben más. Van bennük valami varázslatos, nagyon hiányozna, ha nem lenne.

K. E.: Én voltam a beszerző, összeállítottuk a menüt a szakácsnőkkel, előkészítettük a helyszínt, a szervezőknek ezért nem kellett külön kijönniük. Később már minden kialakult, szinte magától működik a tábor, mert mindenki tudja, mi a teendője.

N. L.: Két évtizeddel ezelőtt lett Várfalva táborhely, szeretik a gyerekek és a táborvezetők, szívesen járnak ide. Lassan már nekünk sem képzelhető el a nyár a gyerektáborok nélkül. Megtelik a falu gyerekszivajjal, jó hallani, hogy sok jól nevelt gyerek köszön az utcán. A visszajáró gyerekek oldottan érkeznek a táborba. A nagyobbak és a táborvezetők felkarolják az újoncokat, s 1-2 nap alatt ők is beilleszkednek.

Az ifjúsági istentisztelet új színfolt az egyházközség életében, fia-

talok, idősek egyaránt részt vesznek ezeken.

Saját gyermekeim is végig táboroztak, a nagyobbik már 17 éves, a kisebbik is hamarosan kinő a gyermektáborok korosztályából, idén konfirmál.

Ez a tábor nemcsak a múlté, mert mind a mai napig, évről évre meg kell szervezni. Ez jó dolog, mert a gyerekek jó kezekben van-

nak, tanulnak, visszavágynak, szeretik itt.

Ki szeretném emelni a polgármester úr hozzáállását, mindig támogató volt. De a táborvezetők Czire tanár úr vezetésével nemcsak megszervezik, hanem megtöltik tartalommal a tábort.

• **Mit jelentett a tavalyi méltatás?**

N. L.: A tettek mindig többet elmondanak, mint a szavak, nem szeretem fényezni magam, magunkat. Szerencsésnek érzem magam, hogy ilyen nemes munkában részt vehetek, és a főtanácsi méltatás nagy dolog volt Várfalvának, örülünk neki.

De a fő, hogy a gyerekek jó kezekben vannak, tanulnak, szeretik, visszavágynak.

Lélekszínező – Unitárius mandalák

Az egyéni vallásos élet és a vallásos nevelés együtt alakul a kultúra változásával. Ennek jegyében érdekes kiadvány jelent meg áprilisban Lélekszínező – Unitárius mandalák címmel. Deklarált szándéka szerint a színezőkönyv az unitárius vallás főbb elemeit, hitünk apró mozzanatait igyekszik egybegyűjteni. Bencze Zselykével, a könyv illusztrátorával és szerkesztőjével Czire Szabolcs főszerkesztő beszélgetett.

• **Kezdjük mindjárt az elején: hogyan született az ötlet?**

Manapság sokféle színezőkönyvet találhatunk a könyvesboltok polcain, amelyeket felnőttek számára készítettek. Egy komoly műtét előtt voltam, és egy ajándékba kapott mandalás könyv elé azzal a szándékkal ültem le, hogy általa pozitív gondolatokra hangolódjak, kizárólag magamra figyeljek, amire abban a helyzetben nagy szükségem volt.

A gyógyulási folyamatban szintén segített, és a felépülést követő időszakban rutinná vált a színezés. A nehéz év eltelte után is mondhatni jó tesztalanya maradtam a színezőkönyveknek, hiszen sok kiszínezett mandala volt a birtokomban. Tulajdonképpen az ötlet itt kezdődött. A párom, András, aki a digitális utómunkákat is végezte, azzal győzködött, hogy én is rajzolhatnék ilyen színezőkönyveket, hiszen megvan a képességem rá. Az akkori élethelyzet is motiválhatott abban, hogy végül a tavaly ősszel – a sok győzködés után – nekifogtam rajzolni. Amikor az ötlet születését kérdezik tőlem, mindig elmondom,

biztos Isten akarata volt, hogy ez a kis könyv megszülessen.

• **Miben érzékelted az isteni inspirációt?**

Abban, hogy nem volt számomra nehéz ez a munka. Nem egy olyan feladat volt, amihez keresnem kellett volna az ötleteket, nem volt

vallás főbb elemeit, ünnepeit is magában foglalja stb. Pár hónap elteltével elkészültek azok a kézzel megrajzolt mandalák, amelyekről úgy gondoltuk, hogy érdemesek lennének kiadásra.

• **Jól értem, hogy ezek teljességgel kézzel rajzolt minták, nem kész sablonokra épülnek?**

Így igaz. Vannak olyan számítógépes programok, amelyekkel sokszorosítani lehet egy körcikket, de mi nem ezt az utat választottuk.

Úgy éreztük, hogy a mandalák szerethetősége szempontjából fontos, hogy az ember felfedezhesse az apró eltéréseket, pontatlanságokat, amelyek a rajzolás folyamán létrejöttek. Ennek a varázsa eltűnt volna, ha nem szabadkézzel rajzolom meg az összes kör valamilyeni körcikének minden kicsi motívumát.

gondom azzal, hogy a formák ismétlődését elkerüljem. A rajzolás alatt folyamatosan jöttek az ötletek: lehetnének tematikus mandalák; milyen lenne, ha unitárius tematikájú lenne, ami az unitárius

• **Most pedig a kényesebb kérdés, ami azonnal adódik, ha egy unitárius ember kézbe veszi a kiadványt: miért éppen mandalák? Elég kultúraidegennek tűnhet...**

A mandalák leginkább a keleti vallások elemei, viszont úgy gondolom, hogy napjainkban már egyetemes érvényűvé váltak, a világ képzőművészeti remekei közé tartoznak. A mandala szó kört, körívet, körcíkket jelent, amiben az ismétlődő motívumok teljessé teszik az ábrát. A körben való ábrázolás, a szimmetrikusság vonzott, és a színezés során a kör, a motívumok végtelensége, a belülről kifelé haladás alkalmas az elménk és lelkünk lecsendesítésére. Az „unitárius mandalák” is az imádkozást, önmagunk megismerését, és ez által az Istenhez közelebb kerülést igyekeznek segíteni. Én hiszem, hogy a mi drága vallásunk nyitottsága megengedi azt, hogy ezzel a színezőkönyvvel hitéletünket erősíthessük.

• Milyen szempontok szerint történt a témák összeállítása?

Amikor eldöntöttem, hogy unitárius tematikára épüljön az egész könyv, akkor egyértelmű volt számomra, hogy vallásunk ünnepei benne kell hogy legyenek.

Az ünnepeken kívül a fontosabb egyháztársadalmi szervezeteinkről is készült rajz, illetve a világörökség részévé nyilvánított két templomunkról is, amelyek ugyanúgy tartóoszlopai egyházunknak. A körkörösség nem csak a mandalák alakjában, de a szerkesztésben is szerepet kapott, a könyv olyan rendezési elvet követ, mintha egy unitárius ember egy évét írná le. Ezzel párhuzamosan jelennek meg azok a mandalák, amelyek az átmeneti rítusokhoz kapcsolódnak (születés, konfirmáció stb.), továbbá amelyek vallási alapértékeket (béke, harmónia stb.) ábrázolnak, szintén egyfajta gondolatiság szerint rendezve. „Befejezős” mandalák is találhatóak a könyvben, mert rajzolás közben rájöttem, hogy nemcsak kiszínezni öröm, hanem megrajzolni is, ezért van néhány folytatást kérő mandala is a könyv második felében.

• Mesélnél esetleg néhány érdekességet a munkafolyamatról, a témákkal való bíbelődésről?

A kézzel rajzolt mandalák legtöbb esetben témára készültek el. Ez azt jelenti, hogy előbb a témát gondoltam ki és arra alapozva próbáltam illusztrálni a saját unitárius gondolataimat.

Nyilvánvaló, hogy mindenki mást fedez fel a mandalában, ez lényegéhez tartozik, de bennük mindenképpen fellelhetőek azok a motívumok, minták, formák, amelyek az unitárius vallásképiséhez kapcsolódnak. Például az úrvacsorához kötődő mandala egyik érdekessége, hogy az „ősi úrvacsorát” hasonlítja össze a jelenlegivel, körkörösén kifelé haladva a mandalában.

Érdekesség, hogy néhány bibliai személy (Jézus, Mózes) mellett egy bibliai történet is megjelenik a mandalák között, a Noé bárkája, ami az én kedvenc történetem. Ezen kívül különlegesség a már említett két szép templomunk, és néhány olyan unitárius, de akár univerzális értéknek is nevezhető gondolat, amelyek szerintem kihagyhatatlanok voltak (hit, remény, szeretet stb.).

Más mandaláknak (pl. lélek, Isten) az az érdekessége, hogy konvencionálisan ábrázolhatatlan dolgokat próbálnak megjeleníteni.

• Hogyan látod a könyv felhasználását, ki a célközönség?

Elsősorban egyéni elcsendesedést szolgál a kiadvány. Ilyen értelemben hasznos lehet azoknak a (nem csak) unitáriusoknak, akik szeretnének belemerülni a színezés világába, általa önmagukra jobban figyelni.

Azoknak is hasznos lehet, akik szeretnek színezni, de nem ismerik az unitarizmust. Számos más felhasználási mód közül kiemelkedik a vallásoktatás, jó gyakorlati tevékenységet kínál, és egyben segítheti a különböző korosztály tagjait abban, hogy közelebb kerüljenek vallásukhoz, tanuljanak róla.

• Két könyvbemutatón is túl vagytok, egy budapestin és egy székelyudvarhelyin. Milyen volt a könyv fogadtatása?

A könyv híre elsősorban sokaknak meglepő volt, de úgy érzem, hogy pozitív fogadtatásban részesült. Az eddigi vásárlók – főleg az unitárius vásárlók – részéről sok elismerő visszajelzést kaptunk.

A Székelyudvarhelyen tartott könyvbemutatón nagy volt az érdeklődés, és remélem, hogy máshol is tudunk szervezni könyvbemutatókat. Szeretettel várunk meghívásokat is!

A könyvbemutatókon is lehetőségem nyílik elmondani, hogy a mandalák megrajzolásával célokom az volt, hogy mások is megismerjék a színezés adta örömeit, hiszen amilyen rohanó, Istentől egyre inkább eltávolodó világban élünk, egyre fontosabbá válnak azok az eszközök, amelyek által önmagunkat és hitünket erősíthetjük, így is gazdagítva közösségeinket és egyházunkat.

• Hol lehet a könyvet megvásárolni?

A könyvről a www.facebook.com/unitariuslelekszinezoo oldalon, valamint Bencze Zselykénél (0742-197950, benczezselyke@gmail.com) lehet érdeklődni. Megvásárolható Székelyudvarhelyen, Marosvásárhelyen és Kolozsváron.

Kórházlelkészi szolgálat

Kolozsvár:

dr. Ferenczi Enikő
0740 063 767

Marosvásárhely:

Pavelka Attila
0723 515 921

Sepsiszentgyörgy:

Buzogány Csoma Csilla
0742 512 574

Székelyudvarhely:

Katona Dénes
0266 213 100

SZERETETSZOLGÁLAT

Családok hete Brassóban, másodjára

A Brassói Unitárius Egyházközség és a Gondviselés Segélyszervezet Brassó megyei fiókjának szervezésében május 5–13. között másodízben került sor a családok hete rendezvénysorozatra, amelynek célja a családok megerősítése a közös családi programok révén, a családon belüli elidegenedés fékezése, a magyar családok egymásra találásának és közösséggé formálódásának elősegítése; valamint a felnevelkedő generáció egészséges identitástudatának formálása, megerősítése.

A kilencnapos rendezvény széles körű összefogással létrejövő programokkal indult. A Petőfi-ösztöndíjasaink, Illés Gábor és Szamek Lili által életre hívott, a táncház napja alkalmából szervezett villámcsődületre Brassó főterén került sor, ahol közel 120 néptáncos és néptánc kedvelő ropta, és hívta fel a figyelmet a magyar kultúra tánc- és dallamvilágának értékeire. Ezt követően interaktív családi délután várta az érdeklődőket, ahol a közös játék, az együtt eltöltött aktív idő kapott hangsúlyt.

Május 6-án anyáknapi istentiszteletre került sor, ahol a versek, dallamok mellett a gyerekek és fiatalok által átnyújtott piros rózsában is megtestesült a tisztelet és a szeretet az édesanyák iránt. Ezt követően került sor a Brassói magyar családok 2018-ban nevet viselő, 74 családi fotót tartalmazó óriásmolinó avatására.

A hét folyamán a család egységének fontosságát hangsúlyozó párhuzamos programok várták a kicsiket és a nagyokat egyaránt.

Hétfőn *Szexualitás és szexuális nevelés a családban* címmel Kui Eszter Enikő nevelési tanácsadó tartott előadást a felnőtteknek, vele párhuzamosan pedig a Serketánc keretében a néptánc, népzene és népi gyermekjátékok szórakoztatták a kicsiket.

Kedden a családi lelki elsősegélydoboz fontosságára hívta fel a szülők figyelmét Farkas Zsófia nevelési tanácsadó, a gyerekek pedig önfeledten szórakozva próbálgatták fizikai képességeik határait a Soós Anna Mária tanítónő által vezetett játszóházban.

Szerdán dr. Fóris-Ferenczi Rita egyetemi docens két könyvét mutattuk be (*De Anyul*, valamint *Mondhatok-e valamit?*), a kötetek az anyai sors és a családon belüli élethosszig tartó kölcsönös nevelés mindennapi történéseit taglalják. A gyerekeket mesésarok várta Szotyori Réka és Markó Annamária óvónők vezetésével.

Csütörtökön a családon belüli kommunikáció fontosságáról tartottak előadást Papp Adolf és Balázs Réka családterapeuták, akik felhívták a figyelmet a párkapcsolatokon belüli kommunikáció fontosságá-

ra, amely meghatározó szereppel bír a családi élet egyensúlyának megteremtésében. Ugyaznap az aprócskák szüleikkel az udvaron kuckós mondókázós foglalkozáson vettek részt Lay Zsóka gyógytornász irányításával, a nagyobbak pedig a Szorgos kezek kézműves műhely keretében munkálkodtak Szamek Lili vezetésével. A napot közös gyerek-szülő táncház zárta.

Pénteken és szombaton az egészségmegőrzés került előtérbe. A résztvevők betekintést nyerhettek az aromaterápia rejtelseibe Nagy Emőke DoTerra illóolajos tanácsadó előadásán keresztül, majd a helyi termékek és a család egészségének összefüggéséről kötetlenül beszélgettünk Sztáncsuj Krisztina kertész-mérnök és Jakab Péter Csaba négyfalusi helyi termék-szakértő társaságában.

Szombaton délelőtt Farkas Emese gyógytornász irányításával várandóstornára, délután Lay Zsóka gyógytornász vezetésével gerinctornára került sor, majd Nagy Andrea Aviva-tornát oktató előadása révén e torna hatékonyságával is megismerkedhettek a jelenlevők. Természetesen ezen a napon sem maradt el a gyerekprogram, hiszen játszóház várta a családok ifjú tagjait.

Vasárnap, a rendezvény zárónapján a családok nemzetközi napját ünnepeljük. Délután hat órától hagyományteremtő jelleggel családi istentiszteletre került sor, a szószéki szolgálatot András Benedek brassóvárosi és Buzogány-Csoma István szentivánlaborfalva-kézdivásárhelyi lelkész közösen végezték. Az interaktív istentisztelet keretén belül nemcsak a gyerekek és a családok köszöntésére került sor, hanem emléklappal és egy ajándékba adott Bibliával köszöntöttük a 25 és 50 éve házasságot kötött híveinket.

A rendezvény záróakkordjaként Szabó Mónika *Gyermekjáték* című kötetét mutattuk be a zsűfólásig megtelt gyülekezeti központ nagytermében, ahol a szerzővel András Benedek lelkész beszélgett.

Jó volt látni, hogy a tavalyi évhez képest sokkal több család kapcsolódott be a programokba, hogy a gyerekek egyre otthonosabban mozognak a gyülekezeti központban. Lassan, de biztosan igazi közösséggé tudunk kovácsolódni: egymásra találnak a nagyvárosban szétszórta élő magyar családok, új kapcsolatok, barátságok születnek, észrevétlenül szövődik a közösségünket összetartó szociális-társadalmi kapcsolati háló. A közel 500 embert látva, akik részt vettek idei rendezvényünkön, megerősödhattünk abban, hogy van és lesz magyar közösség a Barcaságban.

E gazdag program nem jöhetett volna létre a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt kiemelt, valamint a helyi vállalkozóink – a BIBAS Group és az Old City Panzió – támogatása nélkül, amelyet ezúton is köszönünk.

ANDRÁSI ERIKA

Születés hete Székelykeresztúron, nyolcadjára

A születés hete nemzetközi rendezvénysorozat, amelyet a Gondviselés Segélyszervezet székelykeresztúri fiókja elsőként szervezett meg Erdélyben, immáron 8. alkalommal.

Ez a rendezvénysorozat azért jött létre, hogy előadások által, közvetlenül szakemberektől a szüléssel, születéssel, gyermekneveléssel kapcsolatos ismeretekhez juttassa a családalapítás előtt állókat és fiatal családokat.

Idén 16 különböző programmal vártuk az érdeklődőket: előadásokkal, intézménylátogatásokkal, gyermekfoglalkozásokkal. Elsőként Fülöp Pál Éva nevelési tanácsadó tartott előadást, a tanulási és figyelemzavarok korai felismeréséről, korrigálásáról hallhattak az érdeklődők. Másnap bababazárban csereberélhettek, ajándékozhatták, illetve értékesíthették az édesanyák a már kinőtt gyermekholmikát. Ez után Bartha Márta és Pap Katalin, a Berde Mózes Unitárius Gimnázium tanítónői tartottak kézműves foglalkozást a kicsiknek, amelyet a Mesevár Napköziotthon óvónőinek interaktív mesejátéka követett. A második napot Szécsi Ibolya védőnő *Az a bizonyos 6 hét* című előadása zárta. Szerdán tánca várta a kicsiket Nemes Annamária zenetanárnő és Józsa Levente táncoktató. Ezt követően a helyes babahordozás és az egészséges mozgásfejlődés világába vezetett be Hadnagy Ágnes gyógytornász. Negyedik nap az Őrangyal program keretén belül találkoztak és játszottak együtt sérült gyermekeink a Súlyosan Fogyatékos Gyermekek Elhelyező Központjában. Délután Lőrinczi Levente lelkészszel beszélgettünk a gyermekek vallásos nevelésének fontosságáról. Pénteken ellátogattunk a helyi bölcsődébe, majd a Mesevár Napköziotthonba. Délután Nagy Kinga gyógyszerésszel, biorezonanciás állapotfelmérővel beszélgettünk arról, miként hat az édes-

anya jólléte kisbabájára. Majd Varró Margit igazgatónő tartott képes bemutatót a Berde Mózes Unitárius Gimnázium napközijének terveiről. Szombaton a babakocsis felvonulás végállomása a 8. születésfa helyszíne volt, ahol Lakatos Sándor lelkész, vallásánár megáldotta a 2017-ben születettek fáját, amely előtt elhelyeztük a tavaly született kisgyermek névsorát. A táblát Lőrinczi Eszter Mirjam, Gábor Tamás Olivér és László Attila Csanád leplezték le. A sikeres rendezvénysorozatot a vasárnapi ünnepi istentisztelet és a SzUVI anyák napi műsora zárta.

A rendezvény ideje alatt adománygyűjtés folyt, a székelyudvarhelyi újszülöttsztyál korszerűsítésére.

Köszönetet mondunk szervező társintézményeinknek: a Székelykeresztúri Unitárius Egyházközségnek, a Berde Mózes Unitárius Gimnáziumnak, a Városi Bölcsődének, a Mesevár Napköziotthonnak, a Súlyosan Sérült Gyermekek Elhelyező Központjának, az Erdélyi Ifjúsági Egyesületnek (ATA). Rendezvényünket támogatta a Bethlen Gábor Alap, Székelykeresztúr Város Önkormányzata, a Perfekt üzletlánc, a Kála és a Kékiringó virágüzlet. Médiapartnereink a Vox Rádió, K TV voltak.

DEÁK RÉKA

Alkalmi szociális szálláslehetőség

A Gondviselés Segélyszervezet és az érintett egyházközségek öt erdélyi városban ingyenes szálláshelyet biztosítanak rászoruló betegeknek és/vagy kísérőiknek, akik műtétre, egészségügyi vizsgálatra vagy kezelésre érkeznek.

Az alkalmi igénylésekkel a következő személyekhez lehet fordulni:

- **Kolozsvár:** Vagyas Attila (0740 133 027)
- **Marosvásárhely:** Kiss Matild (0365 449 315)
- **Brassó:** András Erika (0787 584 862)
- **Sepsiszentgyörgy:** Péterfi Zita Ágnes (0267 313 813)
- **Csikszereda:** Solymosi Alpár (0742 153 716)

Gyülekezetek számára úrvacsorai kelyhek, keresztelőpoharak, kenyérszító tálak, illetve kancsók készítését (finomezüstből vagy a megrendelő által rendelkezésre bocsátott anyagból), javítását és tisztítását vállalom. Emellett önből készült egyházi tárgyak restaurálásával is foglalkozom.

Érdeklődni a 0264 433 241-es, 0765 128 601-es, illetve a (0036)20 3168 217-es magyarországi telefonszámon lehet.

IMREI IMRE ötvösmester (Kolozsvár)

Konferencia a bizalmon alapuló terápiáról

Április végén egy nagyon érdekes és profin megszervezett konferencián vettem részt Hollandiában, Ede városában. Egy számomra kedves és tekintélynek örvendő személy ajánlotta nekem ezt a Nemzetközi Kontextuális Terápia Konferenciát, ami már csak azért is különleges, mert a kontextuális irány alapítója a magyar származású Böszörményi-Nagy Iván. De ennél sokkal többről van szó.

Böszörményi munkásságáról hallottam, olvastam, de eddig nem foglalkoztam vele mélyebben. Így talán egyedüli voltam a konferencián, aki most ízlelgette ezt a terápiás irányt. S mivel ezt nem titkoltam, a konferencia végén elég sokan megkérdezték, hogy lesz-e elkötelezettje.

Böszörményi új szemléletet hozott a segítőfoglalkozásba. Hogy közelebb hozzuk a kontextuális terápia kifejezést, tisztáznunk kell, hogy az Egyesült Államokban a terápia szó jelentése tágabb, mint a magyar nyelvhasználatban, ott a *therapy* magába foglalja a pszichoszociális segítségnyújtást és gondoskodást.

Az alapító Böszörményi 1920-ban született Budapesten, itt végezte orvosi-pszichiátriai tanulmányait, 1948-ban Ausztrián keresztül kivándorolt az Egyesült Államokba, kezdetben a chicagói neuropszichiátriai kórházban (ahol kutatásait végezte és páciensekkel is dolgozott) arra törekedett, hogy megtalálja azt a kulcsot, aminek segítségével megértheti és meggyógyíthatja a lelkileg súlyosan szenvedő betegeket, köztük a tudathasadásos betegeket is. Ezirányú kutatásai nem jártak sikerrel, de egy budapesti professzor, Gyárfás Kálmán, aki szintén az Egyesült Államokba emigrált, és egy ideig Böszörményi mentora volt, az emberközi kapcsolatok fontosságát emelte ki a pszichiátriai betegek életében. Többszörös győzködésre Böszörményi is ezt az irányt követte. Rokon szellemű pszichiáterekkel és pszichológusokkal együtt dolgozva egy új kezelési módot indítottak el az ötvenes években, amely abból állt, hogy bizonyos pszichiátriai klinikákon a páciensek és vezetők megpróbálták egymással találkozni nyitott légkörben és közös beszélgetések által. Magukat terapeutikus közösségnek nevezték. E terapeutikus szemlélet mögött egy gondolat állt: „a közösség az, ami gyógyít”.

Böszörményi azok közé tartozott, akik elsőként alkalmazták a relacionalitás gondolatát a családokkal való foglalkozásban. Irányzata megnevezései: kezdetben „dialektikus”, majd „nemzedékek közötti”, végül pedig „kontextuális” terápia. Néhány kollegájával együtt felismerte, hogy milyen fontos bevonni a családtagokat a páciens kezelésébe. Új kezelési módszerek jöttek létre, és új felismerések kaptak hangot a pszichikai és pszichiátriai betegségekkel kapcsolatban. Böszörményi és kollegái számára világos lett az is, hogy

nem elég csak a nukleáris családra (*nuclear family*, ez a házaspárból és gyermekeiből áll) és az „itt és most”-ban történő tranzakciókra figyelni, hanem kutatni kezdték a nemzedékeken átnyúló kapcsolatokat. Így fejlődött ki a családterápia, amely a kiterjesztett családokra vonatkozott. Az Egyesült Államok után Hollandia 1976-ban az elsők között indította be a „családkezelést” (ez volt a régebbi kifejezés). Böszörményi és kollegái, David Rubinstein és Gerald Zuk tréninget tartottak Leidenben. Böszörményi munkájának hollandiai meghonosodása főként Ammy van Heusden nevéhez kapcsolódik, aki rokon szellemű volt Böszörményivel, de ugyanakkor kritikusan viszonyult hozzá. Ezt az irányzatot a lekipászorok körében is népszerűsítették 1984 táján. Böszörményi mellett meg kell említeni Virginia Satir nevét is, kinek szerepe jelentős a hollandiai lelkigondozói elméletalkotásban; ő is Gyárfás tanítványa, aki a személy önértékelése és a családon belüli kommunikáció összefüggését hangsúlyozta.

Böszörményi szemlélete ma is kiteljesedőben van, időserűsége sem kopott. Kiemelendő benne az erkölcsi dimenzió fontossága, hangsúlyozza a párbeszéd jelentőségét, és elveti azt, hogy a segítségnyújtás egyetlen célja az egyén megváltoztatása. A család pozitív erőforrásaira épít. Gondolatvilágának fontos eleme, hogy ő a családtagokat nem a nehézségek okozójának tartja, hanem inkább úgy látja, hogy egy bizonyos helyzet miatt együtt szenvednek, és arra törekszik, hogy a „kliens” családjában feltárja azt a kölcsönösséglehetőséget, ami által az érintettek közösen „gyógyulnak” meg, miközben új bizalom születhet köztük. Ezért is nevezték elméletét a bizalmon alapuló terápiának. Böszörményi hangsúlyozza azokat a családi szálakat, amiből az emberközi kapcsolatok szövete összeáll, s ez nagyon fontos a lelkileg egészséges emberek szempontjából is.

A Hollandiában megrendezett nemzetközi konferencia bemutatta Böszörményi irányzatát: miként lehet ezt alkalmazni, diákoknak tanítani egyetemen, intergenerációs jellege miatt hogyan alkalmazható történelmi traumák feldolgozásában. Minden előadás és csoport lebilincselő volt és tanulságos. Az utolsó nap kiemelkedő eseménye volt Hanneke Meulink előadása a kapcsolati etikáról (aki mind a lelkigondozói, mind a terápiás vonal lelkes szervezője és éltetője), illetve Catherine Ducommun-Nagy élő interjúja.

Ritkán vehet részt az ember olyan konferencián, amelynek minden mozzanata értékes, tanulságos és lebilincselő. A kontextuális terápiáról jó áttekintést nyújt az EXIT Kiadó gondozásában megjelent könyv: *A harmadik – akivel nem számoltak* (Kolozsvár, 2009). Böszörményi-Nagy Iván módszerének emberközeli szemléletén túl különleges értéket ad, hogy felfedezhetjük benne a sajátos magyar gondolkodásmód nyomain is. Érdemes vele megismerkedni.

FERENCZI ENIKŐ

Mindennek rendelt ideje van

Idei eseménynaptárunk szerint április és május hónapokban a köri nőszövetségi közgyűléseknek jött el a rendelt ideje. A közgyűléseket minden egyházkörben megtartottuk a következők szerint: április 14-én a marosi körben Szentgericén, április 21-én a kolozstordai körben Tordán, április 28-án a székelykeresztúri körben Firtosváralján és a küküllői körben Dicsőszentmártonban, május 5-én a székelyudvarhelyi körben Székelyudvarhelyen és a háromszék-felsőfehéri körben Datkon.

A **marosi kör** nőszövetségi képviselői április 14-én Szentgericén gyűltek össze évi közgyűlésre. A küldöttek kilenc egyházközségből érkeztek. A dombon álló templomban Moldován Szeredai Noémi csekefalvi lelkész tartott áhítatot a Zsoltárok könyve 116. részének a 12. és 14. verse alapján.

A találkozó a kultúrotthonban folytatódott. Kecskés Noémi köri elnök megnyitotta a közgyűlést. Dimény Csilla Júlia UNOSZ-elnök köszöntőjében kiemelte a női közösség fontosságát, és köszönetet mondott a lókodi és az anyáknapi adományokért. A közgyűlés rendjén beszámolók hangzottak el a helyi nőszövetségek változatos és sokirányú közös munkájáról és együttműködésükről az egyházközségekkel. A közgyűlés bezárásakor az UNOSZ elnöke felhívta a jelenlevők figyelmét arra, hogy jövőre tisztújításra kerül sor és Kecskés Noémi köri elnök szeretné átadni a tisztséget, ezért kéri, időközben gondolkodjanak a lehetséges jelöltek személyét illetően.

Moldován Szeredai Noémi lelkész bemutatkozásában elmondta, hogy a lelkészség mellett levendulatermesztéssel is foglalkozik és beszélt a növény gyógyító hatásáról. Azután könyvbemutatót tartott a nemrég megjelent *Gyógyíts meg engem, Istenem* című imakönyvről. Az imádkozás Istennel való beszélgetés, amikor örömeinket, fájdalmainkat, érzéseinket oszthatjuk meg Istennel. Kérdéseket tett fel a hallgatóságának imádkozási szokásaikkal kapcsolatban. Sokan hozzászóltak, megosztották tapasztalataikat kihangsúlyozva az ima értékét betegségben, szenvedésben. A beszélgetés terített asztalnál folytatódott a jövő évi újratalálkozás reményében.

A **Kolozs-Tordai Egyházköri nőszövetség** meghívására 11 helyi nőszövetség 53 képviselője jelent meg április 21-én a tordai templomban megtartott köri nőszövetségi közgyűlésen. A zászlós bevonulás és áhítat után Keresztesi Polixéna köri elnök megnyitotta a közgyűlés munkálatait. Köszöntőt mondott Józsa Lajos helyi lelkész, Dimény József esperes, Dimény Csilla Júlia UNOSZ-elnök, Józsa Emese tiszteletes asz-

zony. A köri elnök felkérte a küldötteket, hogy ismerjék meg múlt évi tevékenységüket. Beszámolók hangzottak el valamennyi helyi szervezet részéről. A kövendi nőszövetség jóvoltából részleteket nézhettek meg a színjátszó körük fennállásának 10. évfordulóján készült felvételből. A torockószentgyörgyi nőszövetség nevében Imre Elvira elnök szeretettel meghívta a közgyűlést a 2019. esztendőre. Végül az UNOSZ elnöke összegezte az elhangzottakat, nyugtázta a sokszínű tevékenységet.

Az ünnepi istentiszteleten a szószéki szolgálatot Finta Emese torockószentgyörgyi lelkész végezte, azután következett a helyiek zenés műsora.

Dr. Rüszt-Fogarasi Enikő egyetemi professzor előadása érdekes témát járt körül: *A papnéi szerepek születése* címmel. A protestantizmus megadta a lehetőséget a lelkészeknek a házasodásra, de hosszú időnek kellett eltelnie amíg a társadalom elfogadta a papnék társadalmi szerepét, és meghatározta elvárásait. A közebed alkalmat adott kötetlen beszélgetésre, ismerkedésre, tapasztalatcserére.

A **küküllői kör** nőszövetségek küldöttei szép tavaszi napsütésben gyülekeztek április 28. reggelén a dicsőszentmártoni unitárius templomban. A zászlóanyák színes zászlókkal és egy-egy szál vándorvirággal vonultak be a templomba. Szentgyörgyi Sándor esperes, helyi lelkész áhítat után beszélt a templomukról, amely a város legrégebbi épülete. A közgyűlést Péterfi Erika köri társelnök nyitotta meg és vezette. A köri vándorabrosz Szőkefalváról érkezett újabb állomására. Köszöntőbeszédet hangzottak el a helyi nőszövetség és a református nőegylet részéről. Az UNOSZ vezetőségét Asztalos Klára titkár képviselte a közgyűlésen.

A közgyűlésen 10 egyházközség nőszövetségeinek 95 küldötte vett részt, és minden nőszövetség írott beszámolóval jelent meg. A köri tevékenységi és pénzügyi jelentés elfogadása után Péterfi Erika bejelentet-

te, hogy közeli nyugdíjba vonulása után elköltöznek más körbe, ezért a körí nősövetségí tisztséget Márkos-Mátyás Zita Erzsébet veszi át ideiglenesen a jövö évi választásokig.

Az ünnepi istentiszteleten Szász Tünde szökefalvi lelkész prédikált Ruth könyve 1. részének 16–17. verse alapján, az énekvezéri teendöket Jenei Ildikó látta el. A helyi fiatalok anyáknapi zenés, verses műsorral köszöntötték a jelenlevöket. Vetített képes előadás hangzott el Gergely Orsolya pszichológus részéről *Lelki egészségvédelem idöskorban* címmel. A következö évi körí nősövetségí közgyűlés házígazdai szerepére Magyarsáros jelentkezett. Az együttlét jó hangulatú közebéddel ért véget.

A **Székelykeresztúri Egyházkör** nősövetségí körí közgyűlésének az idén, április 28-án Firtosvárálja adott otthont a szívélyes vendégfogadás mellett. 17 egyházközsbööl 62-en voltak jelen a közgyűlésen. A templomba való zászlós bevonulás után kezdödött az

ahítat, amelyet Sipos Mönika nagymedeséri lelkész tartott. A gyülekezeti teremben hangzottak el a köszöntések Szász Cserey Katalin lelkész és körí elnök, illetve Dimény Csilla Júlia UNOSZ-elnök részéről. Lakatos Csilla pszichológus *Vallásosság és egészséges családi kapcsolatok* címmel tartotta meg előadását. Elmondta, hogy a személyes hitünk befolyásolja az egész családot. A család az egymás iránti bizalom és segítség helye, az érzelmeink befolyásolják Istennel való kapcsolatunkat is, ezért fontos a feltétel nélküli szeretet.

A beszámolókat rendjén hat nősövetség osztotta meg a jelenlevökkel az elmúlt évben történt tevékenységeket, tapasztalatokat. A találkozó ünnepi istentisztelettel folytatódott, amelyen Nagy-Mátéfi Tímea, énlaki lelkészön végezte a szószéki szolgálatot, amelyet rövid ünnepi műsor követett. A közebéd további hangulatos beszélgetésre adott alkalmat.

DIMÉNY CSILLA JÚLIA
ASZTALOS KLÁRA

Körí közgyűlés és konferencia Datkon

Május 5-én a Háromszék-Felsőfehéri Egyházkör unitárius nősövetségeinek körí közgyűlésének és konferenciájának Datk adott otthont.

Csodálatos napsütéses napra ébredtek a datkiak. Nagy volt a sürgés-forgás már korán reggel. Asszonyaink templomunkat, annak tanácstermét virágokkal díszítették, de legföképpen lelküket öltöztették ünneplöbe. A jelenlevök névre szóló, különbözö színű kitűzöt kaptak, amely a csoportbeosztást jelezte a nap konferencia keretében elhangzó előadást követö megbeszélésre. A résztvevök ajándékba képeslapot, illetve a gyülekezeti bemutató képes ismertető füzetet kaptak. Az ünnepi harangszó megszólalásakor az egyházkör tizenhat nősövetségébööl a házígazdákkal együtt több mint száz nőtestvér kulcsolta imára kezét. Ünnepségyünk az unitárius induló dallamára történt zászlós bevonulással és szalagtűzéssel vette kezdetét. Az asszonyok többsége népviseletben vonult be templomunkba.

Az istentiszteleten a szószéki szolgálatot Molnár Imola baróti lelkész végezte, szavai lelkünket simogatták. Köszöntöbeszédet mondtak: az országos UNOSZ részéről Asztalos Klára mindenkori elnök, jelenlegi titkár, Andorkó Rozália körí UNOSZ-elnök, Buzogány-Csoma István egyházkörí közgyűgázgató és Buta János alpolgármester, kinevezett polgármester.

A következö napirendi pont a körí tevékenység értékelése volt, a beszámolókat, bepillantás az év legfigyelemreméltóbb, legérdekesebb, legviccesebb, legszomorúbb pillanataiba.

Megható momentum következett: a vándorabrosz átvétele, mely egy évig fogja díszíteni, ékesíteni templomunkat. Ezt követően Major László helyi lelkész bemutatta a datki egyházközsbég múltját és jelenét.

A templomi alkalmat a helyi furulyakör tagjainak verses-dalos összeállítása tette teljessé.

Zászlóinkkal levonultunk a művelödési házba, ahol az ünnepségy második része következett. Meghallgattuk Pál Tünde vallástanár, pasztorálpzichológus *Házasságszerviz: a házassági szerződés újratárgyalása a nyugdíjazás után* című előadását. Ezt kiscsoportos megbeszélés követte. Dicsérjük a csoportos beszélgetést, mivel az asszonyok bizalommal osztották meg tapasztalataikat egymással, a téma a jelenlevök többségét személyesen érintette. Jó hangulatban, őszintén beszéltek.

Az ünnepi hangulatot egy felejthetetlen, kellemes meglepetés fokozta. Nem hittünk szemünknek, de még fülünknek sem, amikor az abásfalvi cigányzene-

kar muzikaszóval vonult be a művelődési házba, élő zenét szolgáltatva az ízletes ebéd mellé.

Szívből mondjuk, hogy újra gazdagabbak lettünk egy együtt töltött nappal. Köszönjük mindenkinek, aki jelenlétével vagy munkájával hozzájárult e rendezvény sikerességéhez. Isten áldása legyen minden

nőtestvér életén, hálásak vagyunk, amiért újra meg erősödhattünk abban a tudatban, hogy jó részese lenni a nőszövetségek mindennapjainak és ünnepeinek, valamint, hogy mindig jó döntés és áldást hozó, ha a közösségekért teszünk, részt vállalunk.

BUTA EDIT

Egyházköri ünnepség a 450 éves évforduló jegyében

Május 5-én Székelyudvarhelyen a vallásszabadság kihirdetésének és az unitárius egyház megalakulásának 450. évfordulója alkalmából az egyházkör és a köri nőszövetség ünnepséget szervezett azzal a céllal, hogy megünnepeljék azt az időt, amit egyházunk alapítása óta megélt.

Ez a rendkívüli alkalom bővelkedett olyan programokban, amely lelki töltekezésül szolgált sokak számára. Eljöttek a Homoród menti unitárius falvainak képviselői, valamint Gyergyószentmiklós, Csíkszereda, Szentegyháza, Zetelaka és Székelyderzs unitáriusai. A házigazda szerepét a székelyudvarhelyi belvárosi egyházközség vállalta fel. Nagyon sokat segítettek még az egyházkör vezetői és a Bethlen negyedi unitárius gyülekezet nőszövetsége.

Az ünnepség a zászlóanyák bevonulásával kezdődött, miközben énekeltük az ifjúsági indulót, majd áhítatot tartott Simó Sándor székelyudvarhelyi lelkész-esperes.

A résztvevőket köszöntötte Simó Sándor esperes, Bálint Benczédi Ferenc püspök, Dimény Csilla, az Unitárius Nők Országos Szövetségének elnöke, Gálfi Árpád polgármester, Kőrösi Viktor Dávid konzul, Bíró Botond, Hargita Megye Tanácsának alelnöke, Miklós Zoltán múzeumigazgató és Simó Melinda köri nőszövetségi elnök.

A testvérfelekezetek részéről megtisztelte a rendezvényt jelenlétével dr. Bekó István református lelkipásztor és Bajkó Norbert plébános.

A köszöntők után a vándorabrosz átadása következett, majd György Izabella köri nőszövetségi titkár beszámolt az egyházkör nőszövetségeinek munkájáról.

A hálaadó istentisztelet délelőtt 11 órakor kezdődött, amely alkalommal imát mondott Kelemen Szabolcs szentegyházi lelkész. A szószéki szolgálatot Solymosi Alpár csíkszeredai lelkész végezte.

Az ünnepi műsorban fellépett a helyi dalárda Orbán Gyöngyvér karnagy vezetésével, és szavalatokat

mondtak Lajos Attila, Barabás Anita és Kovács Beáta konfirmandusok.

Az istentiszteletet követően dr. Czire Szabolcs *A magyar unitárius hitelvek sajátosságai* címmel tartott előadást. 13 órakor a résztvevők felsétáltak a Haáz Rezső Múzeumba az *Egy az Isten. Fejezetek az erdélyi unitarizmus történetéből* című kiállítás megnyitójára.

A kiállítást főtisztelendő Bálint Benczédi Ferenc püspök nyitotta meg, hangsúlyozva az unitárius egyház szellemi, lelki és tárgyi megvalósításait. Miklós Zoltán igazgató a kiállítás létrejöttéről beszélt a népes közönség előtt. Szász Hunor, a kiállítás kurátora 30-40 fős csoportokra osztva vezette körbe a jelenlevőket. A kiállítás, amely május 5. és június 17. között látogatható, Dávid Ferenc első püspökünk idejétől Gellérd Imre koráig tartalmaz felbecsülhetetlen kincseket.

Köszönetünket fejezzük ki azoknak a gyülekezeteknek, akik felajánlották a kegyzereiket és egyéb tárgyaikat, amelyekkel gazdagabbá tették a kiállítás anyagát. Arra biztatjuk unitárius és más felekezetű testvéreinket, hogy látogassák meg a kiállítást, mert ezáltal is gazdagabbak lesznek ismereteinkben. Rájövünk arra, hogy mekkora szellemi és lelki kincsek birtokában vannak a mi közösségeink. Istené legyen a hála az ünnep létrejöttéért és a kiállításért.

SIMÓ MELINDA

Kiegészítés

a májusi lapszámunkban megjelent *Felhívás egyházközségi és nőszövetségi vezetőkhez* című írásunkhoz:

A 2017. évi anyáknapi adományokhoz a Kolozsvári Egyházközség járult hozzá. A kimaradt három: Magyar-szovát, Petrozsény és Torda.

IFJÚSÁGI OLDAL

Isten 450 lépésÉN

MAGYARI ZITA EMESE

• Mindig azon a bizonyos lépésen múlik. Megteszem vagy sem? Továbblépek vagy maradok? El merek indulni vagy maradok? Új utakra lépni, kilépni életünk megszokott, biztos medréből nem lehet félelmek nélkül. Különösen ha látásunkat elhomályosítják a fontosnak vélt dolgok. Ha nem vesszük észre azt, Aki újra és újra mellénk szegődik. Ha mégis ki merünk lépni, akkor a félelmet csakhamar felülmúlja az új felfedezése, a megismerés vágya. Valahogyan a véletlenben is erősebben kezdünk bízni ilyenkor. Bár mindig könnyebb lenne maradni, a belső hang valami másra hív: *lépj bátran, lépj közel.*

A tavaszi Közös utakon ifjúsági istentiszteletes körutunkon május 4–6. között mi is megpróbáltunk közelebb lépni. A hétvége alatt Isten 450 lépésÉN kutakodtunk és leltünk otthonra Kövenden, Bethlenszentmiklóson, Magyarzsákon, Kadácsban, Homoródkarácsonyfalván és Kálnokon, több mint 200 hozzánk hasonló keresővel.

Azt az utat kerestük, amelyen közelebb juthatunk Istenhez, önmagunkhoz és egymáshoz. A bennünk újra és újra feltörő kérdésekre kerestünk választ. Merre kell lépjünk? Mit jelent közel lépni? Mi az, amiben hiszünk? Mennyire szól ez rólunk? Kik vagyunk? Mi a feladatunk? Hova szán az akarat? Egyáltalán mit jelent unitáriusnak lenni? Hol találjuk meg Istent? Aztán telefont ragadtunk, tárcsáztunk, és rájöttünk, hogy a vonal másik végén a különböző hangokból Is-

ten is szól, és megfogalmaztuk, hogy nincs távol, sőt itt van, bennünk is, egy közülünk... Mindig az Ő lépésin haladunk, magunkat kutatva.

Istentiszteleteink különlegessége abban állt, hogy most is bátran kísérleteztünk, szabadon kerestünk, kutattunk és találtunk meg. Úgy szólt rólunk, hogy közben mindenki otthonra lelt benne, ezáltal kívánt lendületet és erőt adni. Hirdettük: büszkén vállaljuk a 450 év örökségét, és hisszük, jó úton járunk.

Mindig azon a bizonyos lépésen múlik. Megteszed vagy sem? Tovább lépsz vagy maradsz? Mi közelebb lépünk. Haladunk Isten lépésÉN, hisszük, hogy a következő 450 év, olyan, amilyenné mi formáljuk. Kedves Olvasó, mersz te is velünk együtt lépni?

Pályázat

A Kolozsvár-Belvárosi Unitárius Egyházközség pályázatot hirdet *Én unitárius vagyok* címmel a Kolozsváron tanuló, I–XII. osztályos unitárius diákok számára. A pályázat témája – a vallásszabadság törvénye kihirdetésének 450. évfordulójára való tekintettel – a lelkiismereti és vallásszabadság.

Az I–VI. osztályos diákok számára május folyamán az egyházközség vasárnapi iskolájában a témát feldolgozó és az alkotást elősegítő alkalmakat tartunk. A VII–XII. osztályos diákok segítséget, útmutatást kérhetnek egyházközségük lelkészétől vagy a vallástanáruktól.

Az alkotói szabadságot nem szeretnénk műfaji megkötéssel korlátozni, ezért a témában szinte bármilyen bemutatható művészi alkotást elfogadunk: képzőművészeti (rajz, festmény, kisplasztika), irodal-

mi alkotás (költemény, novella, esszé, jelenet stb.), film, fénykép, zene.

Egy diák egyetlen pályázatot nyújthat be.

A legjobb alkotásokat értékes könyv- és társasjáték-utalványokkal jutalmazzuk.

Az elbírálás során az általános művészeti szempontok mellett a következő kritériumok bírnak majd kiemelt jelentőséggel: kreativitás, önállóság, tehetség, az V–XII. osztályos diákok esetében pedig az unitárius hitelvek értő ismerete, azoknak az alkotásokban való megmutatása.

A pályázatokat a Kolozsvár-Belvárosi Unitárius Egyházközség irodájában várjuk hétköznaponként 9–16 óra között, legkésőbb 2018. július 31. déli 12 óráig. A pályázatokat postai úton is el lehet juttatni. A levelet a 400104 Cluj-Napoca/Kolozsvár, str. Brassai Sámuel utca nr. 6. szám címre kell küldeni.

További részletek a 0743 099 310-es telefonszámon Rácz Mária segédlelésztől kaphatók.

EGYHÁZUNK HÍREI

• **Április 1-jén Pálfi Árpád lelkész nyugdíjba vonult a verespataki egyházközség lelkészi állásából.** Az esperesi hivatal felkérésére szolgálatát továbbra is folytatja egyházközségében.

• **Május 4-én Árkoson tartotta idei közgyűlését a Gondviselés Segélyszervezet 31 személy jelenlétében.** A közgyűlés kezdetén Biró Attila helybeli lelkész alkalmi áhítatot tartott, amit Szombatfalvi József leköszönő elnök nyitóbeszéde követett. A közgyűlés megalakulása után üdvözlőbeszédet következtek az egyházi főhatóság, a Háromszék-Felsőfehéri Unitárius Egyházkör, az Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége, valamint a Diakónia Keresztyén Alapítvány Sepsiszentgyörgyi Fiókja részéről.

A 2018–2021 közötti időszakra megválasztott tisztségviselők és elnökségi tagok: Szabó László (elnök), Gazdag Ildikó (alelnök), Zoltán Csaba (alelnök), valamint Erdő-B. Vilmos, Kovács István, Nagy László, Simó Sándor, id. Szombatfalvi József, Vagyas Attila.

• **Május 8-án a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet dísztermében bemutatták dr. Rezi Elek Megújulás. Visszatekintés rektori szolgálatom tíz esztendejére a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben című könyvét.**

• **Május 11-én** a Kelemen Lajos Múemlékvédő Társaság és Magyarországi Kolozsvári Főkonzulátusa szervezésében a Minerva Művelődési Egyesület dísztermében **Furu Árpád műemlékvédelmi szakmérnököt, néprajzkutatót Kele-**

men Lajos Múemlékvédelmi Díjjal jutalmazták munkásságáért.

• **Május 12-én a 8. Kolozsvári Ünnepi Könyvhéten bemutatták Furu Árpád Tájai tagolódás Erdély népi építészetében című könyvét.** A szerzővel Szilágyi Szabolcs, a Kolozsvári Rádió munkatársa beszélgetett.

• **Május 19-én** szervezték meg az immár hagyományossá vált, nyolcadik **János Zsigmond Maturandusz Udvari Bált.**

• **Május 24-én a Berde Mózes Unitárius Gimnázium, május 26-án pedig a János Zsigmond Unitárius Kollégium tizenkettedikes diákjai ballagtak el.**

Egyházköri hírek

• **Háromszék-Felsőfehéri Egyházkör**

Május 5-én az árkosi unitárius templomban tartották az évi rendes egyházköri közgyűlést.

*Május 10-én Sepsiszentgyörgyön az áldozócsüörtöki ünnepi istentiszteleten már hagyománnyá vált eseményre került sor: a helyi és a környékbeli konfirmandus ifjak személyes vallomásait hallgatták meg hitről, életről, Istenről, egyházról. Az árkosi, szentivánlaborfalvi, szentkirályi fiatalok közösen fogalmazták meg a kérdéseiket, és közösen keresték rájuk a válaszokat. Ez alkalommal újra megszerkesztették *A mi káténk* kiadványt, amelyben kérdések és válaszaik találhatóak. A konfirmandusok május 13-án tettek vallást hitükről.*

• **Magyarországi Egyházkerület**
Május 13-án a Budapesti Unitárius Egyházközség Nagy Ignác utcai templomában a 11 órától kezdődő istentiszteletet követően bemutatták a Magyar Posta által kiadott jubileumi bélyeget és díszborítékot. Az eseményen fellépett Benedekffy Katalin operaénekes, Ilyés Szabó Anna ének- és mesemondó, jelen-

volt Elekes Attila André bélyegtervező grafikus.

• **Marosi Egyházkör**

Április 29-én a Szabédi Unitárius Egyházközségben nőszövetségi zászlószentelési istentiszteletre került sor. A szószéki szolgálatot főtisztelelő Bálint Benczédi Ferenc püspök végezte. A nőszövetségi zászlót Kecskés Csaba esperes szentelte fel. Köszöntőbeszédet mondott Asztalos Klára UNOSZ-titkár.

Május 12-én egyházköri közgyűlésre került sor Csókfalván az unitárius templomban.

*Május 17-én könyvbemutatóra és kiállításmegnyitóra került sor a marosvásárhelyi kövesdombi unitárius templom Bözödi György termében. Kolozsvári József magyarsárosi születésű, Segesváron élő egyházközségi tag *szalmaképeiből nyílik kiállítás*, illetve bemutatják *Egy álmod kergettem* című önéletrajzi könyvét. A szerzőt és a könyvet Doszlop Lídia mutatta be. A kiállítást Kedei Zoltán festőművész nyitotta meg.*

*Június 3-án a jubileumi év keretében a marosvásárhelyi kövesdombi templomban az istentiszteletet követően bemutatták Sándor Szilárd jobbágyfalva-nyárádszeredai unitárius lelkész *Végül kisimul minden ránc* című verseskötetét, amelyet a 12 éve elhunyt Kiss László néhai tordai unitárius lelkész emlékének dedikált. Az eseményen fellépett a marosvásárhelyi Tiberius vonósnégyes.*

Június 16–17. között kerül sor a Marosi Egyházkör idén konfirmáló és már konfirmáltak nyolcadik találkozására Jobbágyfalván, a Tündér Ilona vendégházban.

• **Kolozs-Tordai Egyházkör**

Az esperesi vizsgálószerk a következő egyházközségeket látogatta meg: Tordatúr (április 16.), Várfalva (április 17.), Alsójára és Kolozsvár-Monostor (április 18.), Torockó (április 19.), Kolozs (április 21.), Kolozsvár-Belváros (április 22.), To-

Hibaigazítás

Májusi számunk címlapfotójának készítőjeként tévesen Biró Sára nevét tüntettük fel. A fénykép alkotója Czire Alpár, akitől ezúton is elnézést kérünk!

rockószentgyörgy (április 23.), Bágyon és Kövend (április 27).

A *Kolozs-Tordai Unitárius Egyház* körévi rendes körű közgyűlést május 12-én tartották Nagyenyeden, amelynek fő témája az esperesi jelentés és mellékleteinek megtárgyalása és elfogadása volt. Balázs Tamás magyarországi lelkész présdikált, az énekvezéri teendőket Pálfi Ildikó sinfalvi kántor végezte.

• Székelykeresztűri Egyházkör

Május 26-án egyházköri közgyűlésre került sor *Kőrűspatakon*.

Június 9-én szervezik meg a *IV. firtosi unitárius egyházköri találkozót*, amelynek témája az egyház jubileumi évfordulója. A program 11 órakor ünnepi istentisztelettel kezdődik a firtosi kilátónál, amelyet a meghívottak és a gyülekezet előadása követ. A szervezők gyermek- és családi programokkal, közös főzéssel, lovaglási lehetőséggel várják a résztvevőket.

Június 25–29. között szervezik meg az egyházköri gyermektábort *Csehétfalván*, ahova idén 80 gyereket várnak.

A Magyar Unitárius Egyház 2018. évi EGYETEMES NYÁRI TÁBORAI

8–11 évesek, jún. 26. – júl. 1. **VÁRFALVI GYERMEKTÁBOR**

12–14 évesek, júl. 2–8. **VÁRFALVI IFJÚSÁGI TÁBOR**

Idén konfirmáltak, júl. 16–22. **KONFIRMANDUSOK MOZGÓTÁBORA**
Autóbuszos kirándulások Erdély nevezetesebb unitárius helyeire és helyi tevékenységek hitmélvítő, élményteli váltakozása.

16+ évesek, júl. 30. – aug. 5.

„VIA UNITARIANA” – GYALOGLÓ TÁBOR

Nyárád mente, Görgényi-havasok, Gyergyói-medence

A legendássá vált táborokat a Magyar Unitárius Egyház támogatja, ezért az egyéni hozzájárulás személyenként csak 200 lej, míg a Konfirmandusok Mozgótáborába 300 lej. Minden esetben 50 lejt vissza nem térítendő foglalási előlegként a lelkésznek vagy Czire Szabolcs előadó-tanácsosnak, a többit a táborba érkezéskor kell befizetni.

A felvétel a helyek beteltéig a jelentkezés sorrendjében történik.

A szállításról a szűlők/egyházközségek gondoskodnak.

A táborokban a nevelés, szórakozás, kreativitás, mozgás, alkotómunka és vallásos élmény egyensúlyára törekszűnk.

Jelentkezni a helyi lelkésznel vagy Czire Szabolcs előadó-tanácsosnál: 0740-293942; cziresza@yahoo.com

Bővebb leírás itt: www.unitarius.org

Kacat

Emberi tulajdonságunk egyike az, hogy sok mindent elrakunk olyan megfontolásból, hogy amikor nincs – legyen!

Így került a kezembe a minap egy stoppolófa. Aki ezt nem érti, azoknak magyarázat gyanánt fogalmazom meg, hogy ez egy esztergán csinált fagomba, amelyet a lyukas zoknik, harisnyák stoppolására használtak. Aki nek nem volt ilyen stoppológombája, az elhasználódott villanykörtével is elvégezhetette eme divatjamúlt tevékenységet. Gyermekkoromban sokszor láttam, midőn édesanyám a viseltes, meglyukadt harisnyáink sarkait felújította, s aztán kevés idő múltán megint és megint ismétlődött a stoppolófa igénybevétele.

Látva ezt a kacatá vedlett eszközt, elgondoltam, hogy 1963-ban, amikor gyalog a Szarkakő mellett Gyepesből mentem Udvarhelyre, feljegyeztem mindig egy listára, hogy kinek mit kell hozni a városból. A távolság mintegy tíz-tizenkét kilométer lehetett, s leggyakrabban kedden mentem, mert a hetipiacra általában akadt útitárs is. Kics tájon vezetett az ösvény, élmény volt hallgatni az öregek meséit, midőn elmondták, hogy a gyepesi és udvarhelyi határ találkozásánál valamikor volt még egy falu, amely nyomtalanul odalett, ma már a pontos

helyét sem sikerűl meghatározni. Ennek a falunak Tivadarfalva volt a neve. Lehet, hogy csak a fantázia szűlte eme felvetést.

Visszatérve a stoppológomba kapcsán jött gondolataimra, a bevásárlólistám tételeire, ilyenszerű megbízatásokat soroltam fel magamnak: lámpabél, lámpacső (űveg), cseresznyefa szűpka, lapos Mărăsești, gyufa, folt-tisztító benzín, kulcsszappan stb.

Barta Andrásnak, a vén suszternek egy katulya faszeg, egy tucat spicc minden méretből, patkó a bakan-csokra.

Nekem patefontűre is szűkségem volt, s még kellett pennahegy, tinta, itatós és indigó, meg tintaceruza is.

Ha ma ezt a listát valamelyik gyermekemnek a kezébe adnám, lehet, hogy megkérdeznék kellő iróniával, hogy spanyolviasz nem kéne-e? Az sem kizárt, hogy kérdés jönné felém, hogy apa, valami baj lett veled?

Istenem! Lehet, hogy az eszközök, amelyek a listámat képezték és emlékeimben megmaradtak, s a stoppológomba is, mint az ember, midőn az ideje lejár: átvedlik itt felejtett időszerűtlenséggé.

Vajon valaha valaki utánanéző, hogy egyáltalán létezett Tivadarfalva?

FARKAS DÉNES

Az idézet II. része	Az idézet I. része	Igent mond	Puha fém	Nagy üzem	Igen angolul	Női név	Néz a végén!	Igerag	Szaladás	Kristálygömbje van	Urán és nátrium vegyjele	Részben leír!	Svéd autójel	Forgatmány	
Kén vegyjele															M
Gyomrába juttat							... pásztor, a piros alsó						Szintén ne		
Talmi			Álmosan tárog Nagy víztömeg					Cégtábla-felirat Francia sziget				Mely személyt? Az átmérő jele			
Meleg évszak					Magyar énekes Az idézet III. része						Borúra szokott jönni				
Németország sportjele				Francia autójel Meg nem engedés			Az idézet IV. része				S	Fűszerez Időmérő eszköz			
Ozmium vegyjele			Vonalzó-féle Newton			Józan Miklós János Zsigmond fejedelem emlékére írt verséből idézünk: „Jobbján jogar, balján aranyalma, És mögötte – Szolimán hatalma, Így akarták odafönt az égben, ...” (A folytatás a rejtvényben.)			Idegen női név				Bőr vegyjele Ide-oda mozgató		
A szocializmus atyja										Ellenérték			Skálahang Lant		
Középen hajlik!			Kettős mássalhangzó Lám						Futásáról Vörösmarty írt						
Szám is, betű is		Ezen a helyen Francia folyó								Névelő		A szavak dzsókere Arra a helyre			
Vándor életmódot folytat										Magyar város					
Magunk			Tiltás Amely időre			Kacsos, kapaszkodó száras	Róma híres kútja	Volt	Tova	József Attila verse				Japán autójel Merész	
Bizony a halotti beszédben				Szabályos görbe része	R					Kicsinyítő-képző Divat-magazin			A szobába A francia kártya egyik színe		
Ivari					Numero röviden A fej része			Kályha sütője Részesül				Sipos istenség Becézett Zsófia			
A múlt idő jele		Utód Szolgát tart							Csomót old Félig halk!						Tantál vegyjele
Citár tartozéka				Tette minősíti Belga autójel							Dudás nép Láb vége!				
	O														

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

Kiadja a Magyar Unitárius Egyház, Kolozsvár
Alapítási év: 1888. Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség: dr. Czire Szabolcs főszerkesztő, dr. Andorkó Júlia Eszter szerkesztő

Munkatársak: Asztalos Klára (Nők Világa), Barothi Brigitta (ifjúsági oldal), Bíró Sára (híroldal), Czire Alpár (fotó), Forrai Tibor (keresztrejtvény), Nagy Henrietta (gyermekoldal), Szabó László (Szeretetszolgálat)

Tördelés: Virág Péter. Olvasószerkesztő: Dénes Gabriella

Készült a kolozsvári Idea Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme: 400105 Cluj, B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9. tel./fax: (0)264 593 236/(0)264 595 927

kozlony@unitarius.org

A lapszám megjeleníthető: kozlony.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció: **Gáspár Péter** és **Mezei Melinda**. A lapok kiszállításával kapcsolatos felvilágosítás: **Verbum Egyesület, Gál György Attila**, tel.: 0264 596 478

A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje: a tárgyhoz előtti hónap **15-e**. Kéziratokat nem örzünk meg, és nem küldünk vissza. Közlésre szánt fényképeket kérésre visszaküldünk. A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a szerkesztőség nézeteit.

ISSN 1220-8418

Készült
a Magyar Kormány
támogatásával

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKARSÁG

BETHLEN GÁBOR

Barangoló Isten országában

450 A HIT
ISTEN
AJÁNDÉKA
1568-2018

Kedves Barangolók!

Lassan-lassan bebarangoltok az iskolás év minden napját. Most lassan hangolódhattok a nyár szabad pillanataira, arra, hogy mivel is szeretnétek eltölteni a vakációt. Éppen ezért egy társasjátékot készítettem nektek, hogy József története alapján továbbra is barangoljatok és barátaitokkal, családtagjaitokkal is töltsétek időt. Jó szórakozást!

Az e hónapi feladvány sem maradhat el. Fogadjátok szeretettel Tánccos Júlia barangolótársatok feladványát!

Kösd össze a híres unitárius vezetéknevét a keresztnevével! A megoldásban egy-egy mondatban írjátok meg, hogy kik is voltak ezek a híres unitáriusok.

Balázs	Gáspár
Orbán	Gyula
Kriza	Balázs
Böloni Farkas	Ferenc
Heltai	János
László	Sándor

A cím, amelyre a megoldást küldhetitek:

37 Együtt örül a család, így ha egyest dobsz, te is részt vehetsz a mulatságain.	36	35 József megbocsát testvéreinek. Bocsáss meg te is hamar mindenkinek, a ki valaha megbántott, és lépj a harmincas mezőre!
34 A szűk esztendőben József testvérel Egyiptomba látogatnak. Siess eléjük, hogy megtudd, milyen szándékkal érkeznek. Lépj egyet előre!	33 József az éhínség idején segíteni fog az embereken, így kiharadsz egy körből, hogy te is vele gyűjthesd be a terményt.	32 József megfejt a fáraó álmait, ezért magas rangot kap. Lépj a harmincötös mezőre!
31	30 A főpohárnok megfélemezte Józsefről. Kiharadsz egy körből.	29
28 József két álmot is megfejt a börtönben. Előre léphetsz két mezőt.	27	26 Potifár elhiszi feleségének mindazt, amivel megvádolja Józsefet, így József börtönbe kerül. Lépj vissza a huszonegyes mezőre!
25	24 Potifár felesége szemet vetett Józsefere. Szaladj előre három mezőt, hogy utol ne érjen a nő bosszúja!	23
22	21 József Potifár házában felügyelője lesz. Segíts neki te is, és maradj ki egy körből!	20
19 József Potifár házába kerül, és ha előre lépsz két mezőt, megtudhatod, minek nevezték ki őt.	18 A testvérek hazudnak apjuknak Józsefről. Lépj vissza egyet, hogy legyenidőd gondolkodni: te soha netegyél hasonlót.	17
16 József Egyiptomba kerül. Ugye te is vele tartasz? Hogy hamarabb odaérjete, dobj újra!	15 A testvérek úgy döntenek, hogy inkább eladják Józsefet. Tarts vele, és lépj előre négy mezőt!	14 Józsefet kútba dobják, itt egy ideig elidőztek. Lépj vissza a harmas mezőre, és nézd meg, milyen mély volt az a kút!
13 A testvérek elveszik Józseftől a színes ruháját. Maradj mellette, és dobj újra, hátha megmenekülhettek!	12	11 József testvérel tervet szőnek öcsük ellen. Segíts neki, tudjátok meg, mit terveznek. Lépj előre egy mezőt!
10	9 A testvérekhez vezető út nagyon fárasztó. Pihenjetek meg! Kiharadsz egy körből!	8 József elindul testvéreihez, akik a mezőn legeltettek. Hogy hamarabb odaérjete, lépj előre két mezőt!
7	6	5
4 József álmokat lát, és megfejt azokat. Ebben te is segíthetsz neki, ha kiharadsz egy körből.	3	2 József színes ruhát kap apjától, örüljete együtt, és lépj a 6-os mezőre.
1 RAJT	0	0

Román nyelven az unitarizmusról

• Április 19-én Bukarestben bemutatták a *Libertatea conștiinței și conștiința libertății – despre unitarianism* című román nyelvű kötetet. E könyv, amely az első ilyen terjedelmű, román nyelven megjelent tanulmány- és esszékötet, egyházunk és a Bukaresti Egyetem Idegen Nyelv és Irodalom Fakultásán belül működő Valláskutató Program és a Hungarológia Kar közreműködésében látott napvilágot. Szilágyi Szilárd (Bukaresti Egyetem), Kovács Sándor és Pap Mária (Magyar Unitárius Egyház) szerkesztők előszavukban kifejtik, hogy a bemutató jelleggel írott és nem missziós célzatú kötet a fővárosi felsőfokú egyetem kezdeményezésére jött létre. A Madeea Axinciuc professzorasszony vezette kutatócsoport hívta meg egyházunk képviselőit egy vallási párbeszédre, amelynek első gyümölcse lett a könyv. A közölt írások pedig elsősorban a vallásszabadság kihirdetésének 450. évfordulója jelentőségének és szellemiségének, valamint az egyházalapító püspökünk, Dávid Ferenc ismertetésére épül.

A kötet nyitóírása Bálint Benczédi Ferenc püspök üdvözlő előszava, amelyben a főpásztor Jézus kérdése – „Ő megkérdezte tőlük: Hát ti kinek mondotok engem?” (Mt 16,15) – alapján hívja meg az olvasót felekezetünk értékeivel való ismerkedésre.

Kovács Sándor vázolja a magyar unitarizmus történetét egyházunk intézményi megalakulásától a jelenig. A tudományos pontosságú történelmi ívbe vannak illesztve a megvalósítások és ragyogó események mellett egyházunk keserves és elnyomástól fájdalmas, keserű időszakai is.

Balázs Mihály (Szegedi Tudományegyetem, Magyarország) Dávid Ferenc életútját ismerteti. E tanulmány jelen pillanatban tudományosan legmegbízhatóbb összefoglalása egyházalapító első püspökünk életének.

Madeea Axinciuc (Bukaresti Egyetem) a tordai országgyűlés vallásügyi határozatából kiindulva a vallásszabadság filozófiai jellegű elemzését kínálja. A tanulmány célja, hogy a tordai határozat szövegének elemzéséből kiindulva felfedje annak teológiai, filozófiai és társadalmi-politikai összefüggéseit.

Szilágyi Szilárd (Bukaresti Egyetem) írásában Susan Ritchie észak-amerikai tudós nyomán arra a kérdésre keresi a választ, hogy mennyiben járult hozzá az oszmán-török jelenlét a tordai határozathoz.

Beniamin Laurențiu Chircan (Bukaresti Egyetem) ismerteti a szombatosok egyedien erdélyi felekezetét,

a szombatosok és a 19. században az Amerikai Egyesült Államokban létrejövő hetednapos adventista egyház lelkiségének a találkozási pontjait.

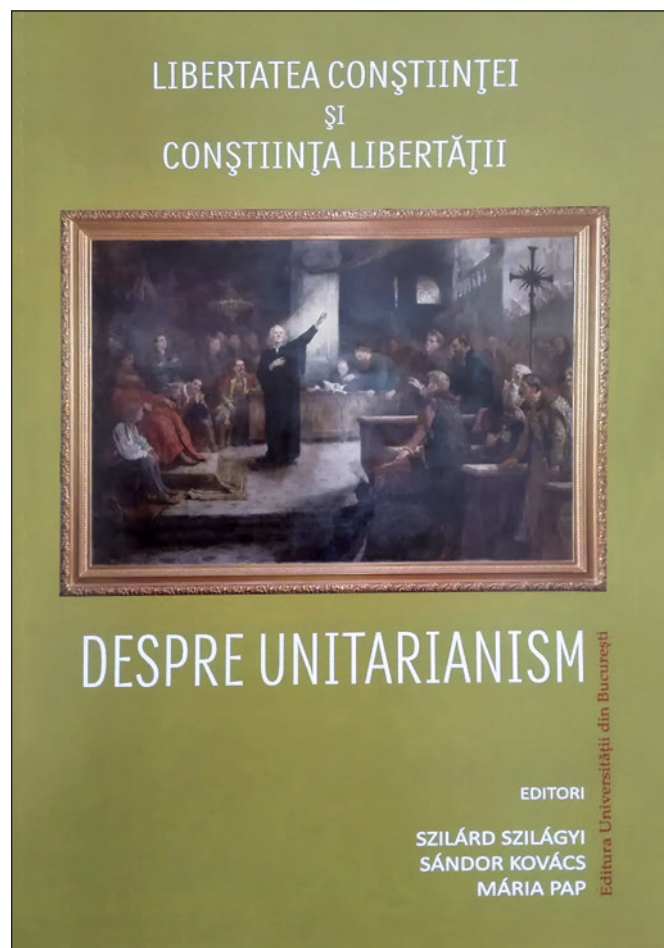
Rácz Norbert Zsolt (Magyar Unitárius Egyház) eszszéjében a magyar unitarizmus teológiájába és szellemiségébe kívánja bevezetni az olvasót.

Gyerő Dávid (Magyar Unitárius Egyház) tanulmányában ismerteti az Unitáriusok és Univerzalisták Nemzetközi Tanácsa tevékenységét, kiemelve a magyar unitáriusok központi szerepét a nemzetközi párbeszédben.

Alina Tăriceanu (Bukaresti Egyetem) és Pap Mária (Magyar Unitárius Egyház) az ortodox románság szempontjából egzotikumnak számító női lelkészek helyzetét és szolgálatát ismerteti.

A kötetet záró appendix ismerteti egyházunk szervezeti felépítését, oktatási és egyháztársadalmi intézményeit, valamint kiadványait.

BÍRÓ SÁRA

Andrási Erika gyógypedagógus (Brassó), **Asztalos Klára** UNOSZ-titkár (Kolozsvár), **Barabás Zsolt** lelkész (Várfalva), **Bartha Alpár** lelkész (Kökös), **Buta Edit** tanítónő (Datk), **Deák Réka**, a Gondviselés Segélyszervezet munkatársa (Székelykeresztúr), **Dimény Csilla Júlia** UNOSZ-elnök (Alsófelsőszentmihály), **Farkas Dénes** ny. lelkész (Kolozs), **Ferenczi Enikő** mentálhigiénés szakember (Kolozsvár), **Jobbágy Mária Júlia** segédlelkész (Kolozsvár), **Kovács Sándor** teológiai tanár (Kolozsvár), **Magyari Zita Emese** teológiai hallgató (Kolozsvár), **Péterfi Ágnes** segédlelkész (Sepsiszentgyörgy), **Péterfi Dénes** ügyvéd (Marosvásárhely), **Simó Melinda** nőszövetségi elnök (Székelyudvarhely), **Székely Kinga Réka** hitéleti és missziói előadó-tanácsos (Homo-ródzszentpéter)